

Archeologienota Kuurne Kortrijksestraat

Verslag van Resultaten

Bert ACKE, Maarten BRACKE, Kris VAN QUAETHEM

19-4-2017

Titel: Archeologienota Kuurne Kortrijksestraat

Erkend archeoloog: Maarten Bracke, OE/ERK/Archeoloog/2015/00036

Auteurs: Bert Acke, Maarten Bracke, Kris Van Quaethem

Projectcode bureauonderzoek: 2017C447

Intern projectnummer: 2017.042

Locatiegegevens: West-Vlaanderen, Kuurne Kortrijksestraat

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: X: 72895 en Y: 171091; X: 73043 en Y: 171319

Kadastergegevens: Kuurne, sectie C, perceel nrs. 445m2, 446f, 445a7, 445v9, 445w9, 443p4, 444t2
(zie figuur 1)

Topografische kaart: zie figuur 3 en 4

Betrokken actoren: Bert Acke (assistent-archeoloog), Maarten Bracke (erkend archeoloog), Kris Van Quaethem (assistent-archeoloog), Mathias Vandaele (contactpersoon initiatiefnemer)

Wetenschappelijke advisering: /

Plaats en datum: Zelzate, 19/04/2017

© Maarten Bracke, p/a Leegstraat 170, 9060 Zelzate. De auteurs aanvaarden geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeleelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de auteurs.

1. INLEIDING	4
1.1. WETTELIJK KADER	4
1.2. ONDERZOEKSOPDRACHT	4
1.2.1. VRAAGSTELLING	4
1.2.2. RANDVOORWAARDEN	4
1.3. WERKWIJZE EN STRATEGIE	5
1.3.1. MOTIVERING ONDERZOEKSSTRATEGIE	5
1.3.2. ORGANISATIE VAN HET VOORONDERZOEK	6
1.3.3. ADVIES SPECIALISTEN	6
1.3.4. WETENSCHAPPELIJKE ADVISERING	6
1.3.5. SELECTIE BRONNEN	6
2. BUREAUONDERZOEK	7
2.1. HUIDIGE TOESTAND	7
2.2. GEPLANEDE WERKEN	8
2.3. LANDSCHAPPELIJKE LIGGING	9
2.3.1. TOPOGRAFISCHE SITUERING	9
2.3.2. LANDSCHAPPELIJKE SITUERING	11
2.3.3. BODEMKUNDIGE SITUERING	14
2.3.4. GEOLOGISCHE SITUERING	15
2.4. HISTORISCHE SITUERING	18
2.5. ARCHEOLOGISCHE SITUERING	25
3. SYNTHESE	28
3.1. ARCHEOLOGISCH VERWACHTINGSPATROON	28
3.2. AFWEGING VERDER VOORONDERZOEK	28
3.3. VERDER VOORONDERZOEK ZONDER INGREEP IN DE BODEM	29
3.4. VERDER VOORONDERZOEK MET INGREEP IN DE BODEM	30
3.5. BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN	31
4. SAMENVATTING	33
5. BIBLIOGRAFIE	34
6. BIJLAGES	36

1. Inleiding

1.1. Wettelijk kader

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een verkavelingsvergunning te Kuurne Kortrijksestraat, waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

1.2. Onderzoeksopdracht

1.2.1. Vraagstelling

- Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?
- Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?
- Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?
- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?
- Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?
- Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

1.2.2. Randvoorwaarden

Niet van toepassing.

1.3. Werkwijze en strategie

1.3.1. Motivering onderzoeksstrategie

In het bureauonderzoek wordt een zo duidelijk mogelijk beeld gevormd van de huidige archeologische, historische en landschappelijke informatie van het projectgebied en diens omgeving. Deze gegevens worden vergeleken met de geplande werken en de hiermee gepaarde gaande verstoringen en vergravingen in de bodem. Het uiteindelijke doel is het bepalen of verder archeologisch onderzoek al dan niet aangewezen is.

Informatie over de afbakening van het plangebied en de geplande werkzaamheden werd aangeleverd via de initiatiefnemer door middel van ontwerpplannen en via mondelinge of schriftelijke communicatie. Om een zicht te krijgen op de huidige archeologische kennis van het plangebied, de directe omgeving en van Kuurne in het algemeen werd de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) geraadpleegd.¹ Deze online databank is uitsluitend toegankelijk voor geregistreerde gebruikers (hoofdzakelijk archeologen). Aanvullend werden verschillende historische kaarten geraadpleegd via Geopunt², de centrale toegangspoort tot geografische overheidsinformatie, en via Cartesius³, een databank die kaarten bundelt van het Nationaal Geografisch Instituut (NGI), de Koninklijke Bibliotheek, het Rijksarchief, lokale archieven en het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika. Aansluitend hierbij werden ook verschillende luchtfoto's bekeken die genomen zijn sinds de jaren '70 van vorige eeuw. Op het kaartmateriaal en de luchtfoto's werd het plangebied geprojecteerd, om zodoende een duidelijk beeld te krijgen van het landgebruik gedurende de laatste eeuwen. Geopunt leverde ook verschillende kaarten op die betrekking hebben tot de landschappelijke en bodemkundige ligging van het gebied. Een kadasterplan dat beschikbaar is via de GRB-kaart op Geopunt werd vergeleken met hetgene dat beschikbaar is via de CadGIS Viewer van de Federale Overheid.⁴ Een topografische kaart werd verkregen via het NGI.⁵

Op basis van dit onderzoek en het raadplegen van bovenvermelde bronnen kan een antwoord gegeven worden op de vooropgestelde onderzoeksvragen.

¹ <https://cai.onroenderfgoed.be/>

² <http://www.geopunt.be/kaart>

³ <http://www.cartesius.be/CartesiusPortal/>

⁴ <http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/>

⁵ <http://www.ngi.be/topomapviewer/>

1.3.2. Organisatie van het vooronderzoek

In eerste instantie wordt gestart met het bureauonderzoek waarbij de diverse beschikbare bronnen geraadpleegd worden. Daarnaast wordt in detail bekeken wat de huidige toestand is van het plangebied en worden de geplande werkzaamheden onder de loep genomen. Op basis van deze gegevens samen wordt afgetoetst of ten eerste verder vooronderzoek noodzakelijk is en ten tweede welke onderzoekstappen er eventueel genomen moeten worden.

1.3.3. Advies specialisten

Niet van toepassing.

1.3.4. Wetenschappelijke advisering

Niet van toepassing.

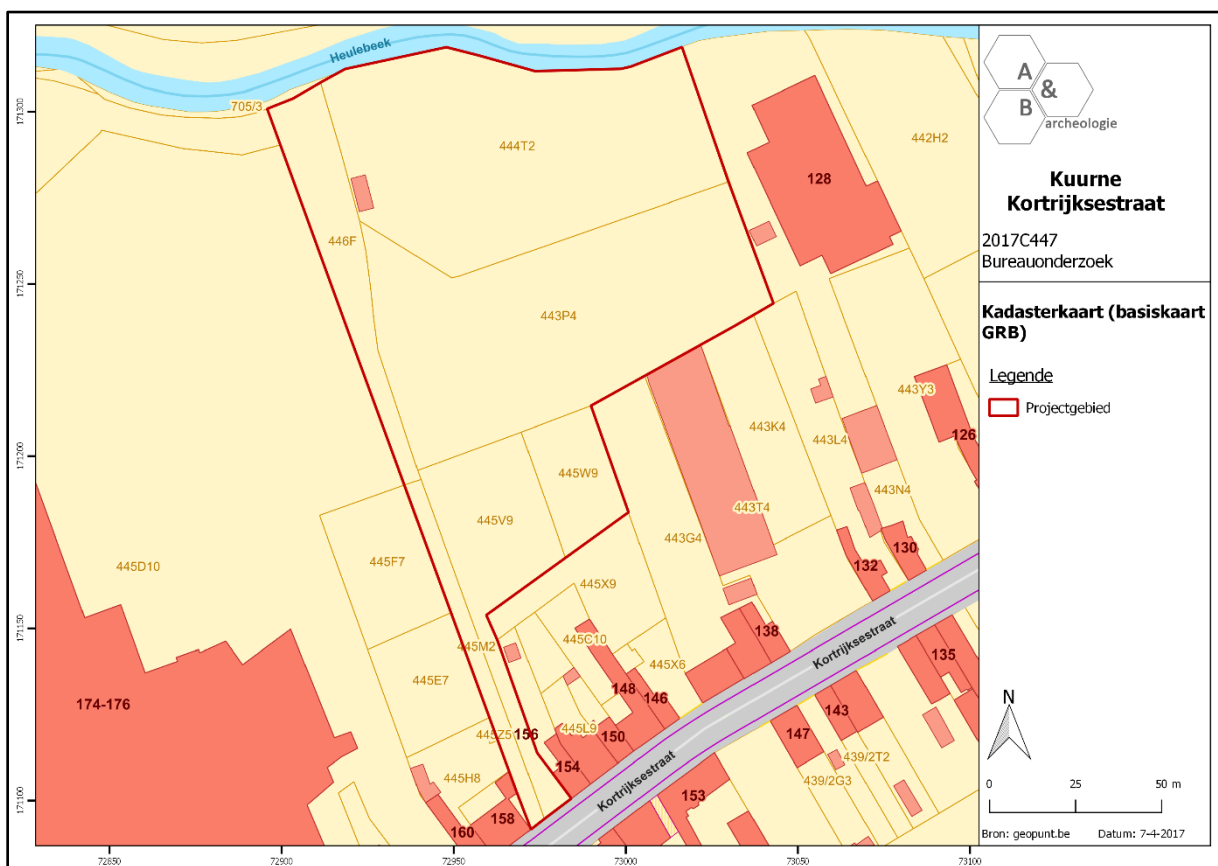
1.3.5. Selectie bronnen

De gebruikte bronnen zijn beschreven onder 1.3.1. De bronnen daaronder vermeld waren afdoende om een gedegen advies te geven voor een verder archeologisch traject. Bijkomend archiefonderzoek werd, gezien de ligging van de site in een landelijke gemeente, niet opportuun geacht.

2. Bureauonderzoek

2.1. Huidige toestand

Het plangebied is gesitueerd in de gemeente Kuurne. Het terrein bevindt zich ten noorden van de Kortrijksestraat en wordt in het noorden begrensd door de Heulebeek. Het terrein is grotendeels in gebruik als grasland, een kleine zone aan de Heulebeek is bebost. In het noordwesten van het plangebied bevindt zich een bijgebouw. Het plangebied is verder omgeven door een bedrijventerrein in het westen, een loods in het oosten en zuidoosten, en in het zuiden door tuinzones van de huizen die aan de Kortrijksestraat gelegen zijn. De zone waar de wegenis ingeplant wordt (zie verder) grenst aan de Kortrijksestraat en is deels verhard.

Figuur 1 Uitsnede uit het kadasterplan (bron: geopunt.be).

2.2. Geplande werken

In de zuidelijke zone van het plangebied (15 150m²) zullen twee appartementen van elk 10 wooneenheden ingeplant worden. Op de centrale zone van het plangebied zullen 24 woonkavels voorzien worden. De toegang tot de kavels wordt voorzien door een L-vormige wegenis, die centraal tussen de loten gelegd zal worden en de aansluiting zal maken met de Kortrijksestraat. De wegenis loopt ten westen van de appartementsgebouwen, ertussen worden enkele parkeerplaatsen voorzien. De noordelijke zone van het plangebied wordt als groenzone behouden (3375m²).

Met uitzondering van de groenzone kan er voor het plangebied van uitgegaan worden dat de geplande werken, namelijk het creëren van diverse woonkavels, het bouwen van twee appartementsgebouwen, het aanleggen van een wegnis, nutsvoorzieningen en rioleringen, een volledige verstoring van het bodemarchief tot gevolg zal hebben.

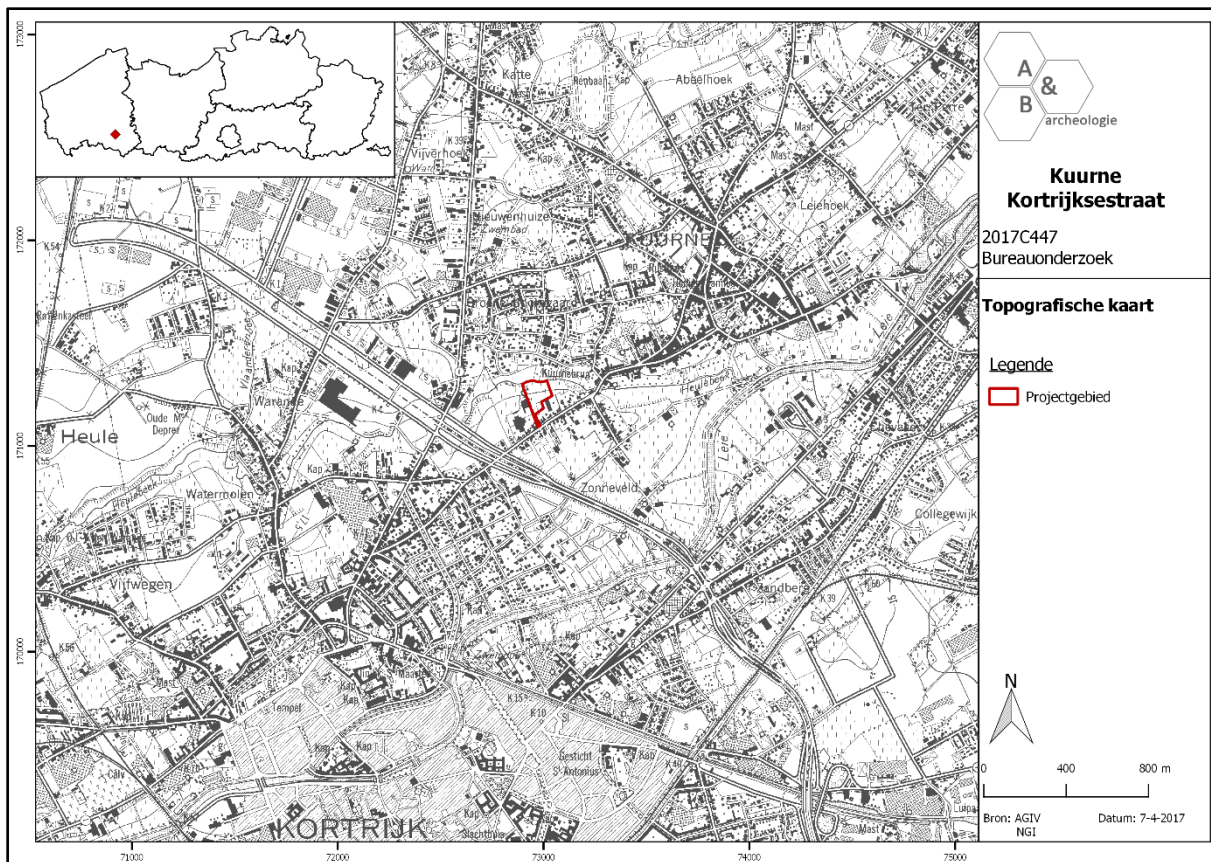
Figuur 2 Uitsnede uit het verkavelingsplan (bron: initiatiefnemer).

2.3. Landschappelijke ligging

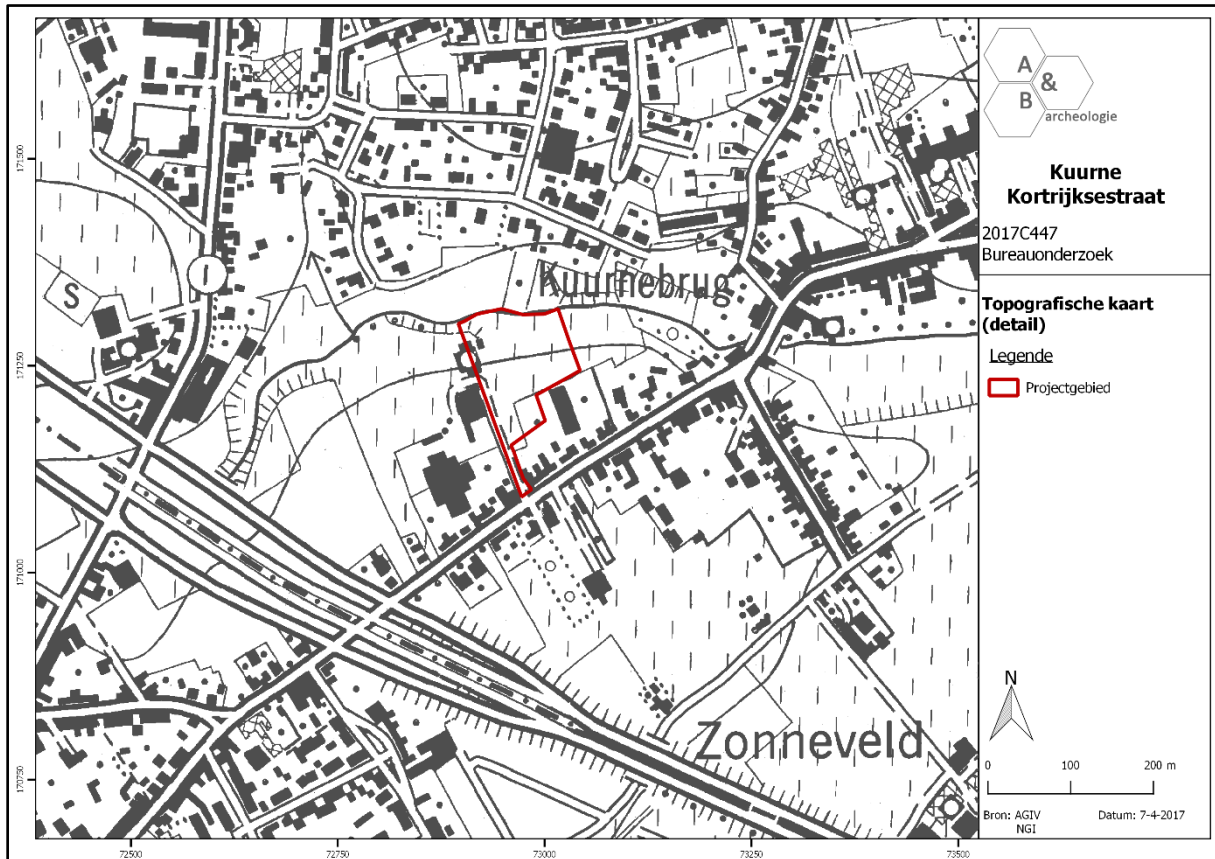
2.3.1. Topografische situering

Het projectgebied situeert zich in het zuidwesten van de gemeente Kuurne. Kuurne is in West-Vlaanderen gelegen en grenst in het zuidwesten aan de stad Kortrijk, in het noorden aan de gemeente Lendeledede en in het oosten en zuidoosten aan de stad Harelbeke. Het plangebied bevindt zich ten zuidwesten van de dorpskern, niet ver van de grens met Kortrijk. Het plangebied grenst aan de Kortrijksestraat in het zuiden, die de dorpskern van Kuurne verbindt met de stad Kortrijk, en de Heulebeek in het noorden. Een 200tal meter ten zuidwesten van het plangebied loopt de R8, de ring rond Kortrijk, die tevens de grens tussen Kuurne en Kortrijk vormt. De kadastrale percelen die deel uit maken van het plangebied zijn terug te vinden onder Kuurne, sectie C, perceel nrs. 445m2, 446f, 445a7, 445v9, 445w9, 443p4, 444t2.

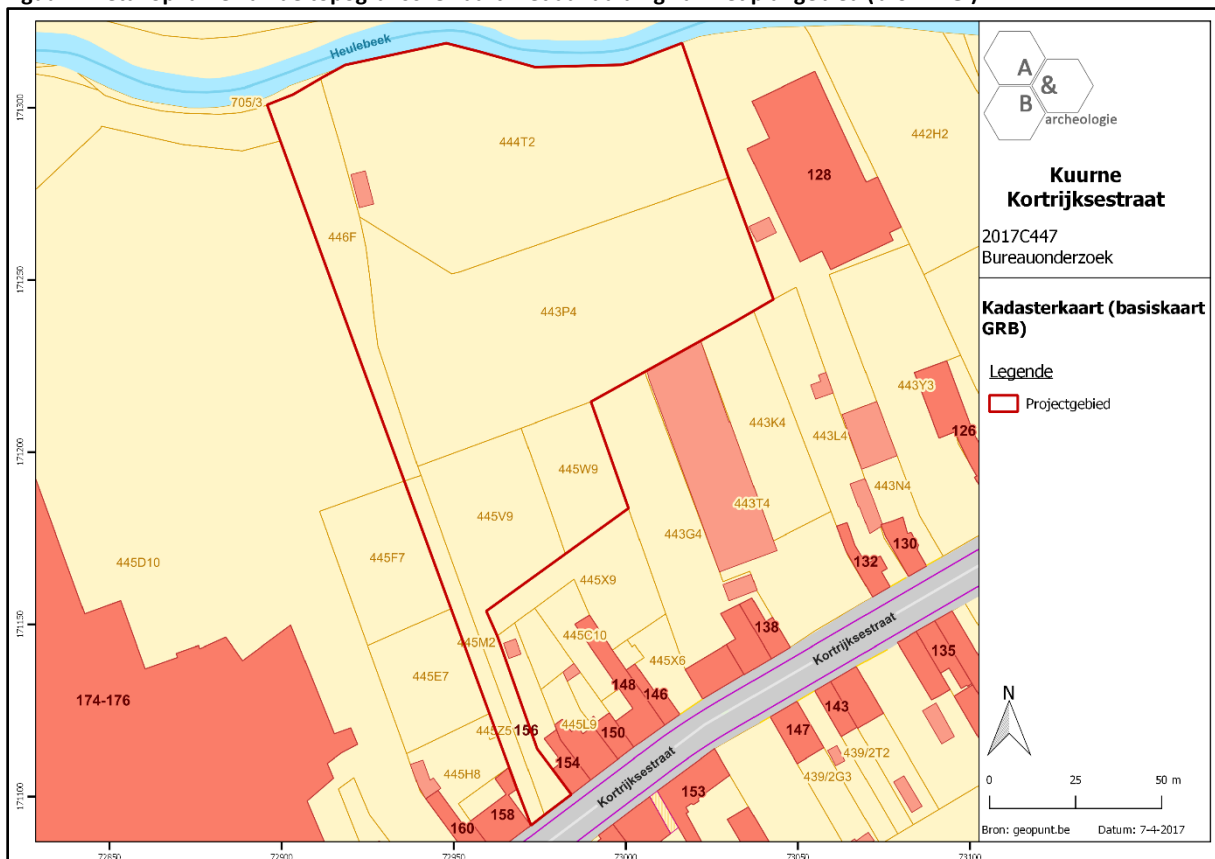
Op de bodemgebruikskaat van 2001 staat het gebied deels aangegeven als bebouwd terrein, weiland, akkerland en loofbos. Zoals in de huidige situatie omschreven bestaat het huidige terrein echter voornamelijk uit grasland, in het noorden langs de Heulebeek is een kleine zone bebost. Daarnaast is de aansluiting op de Kortrijksestraat verhard en is een kleinere gebouwtje gesitueerd in de noordwestelijke zone.

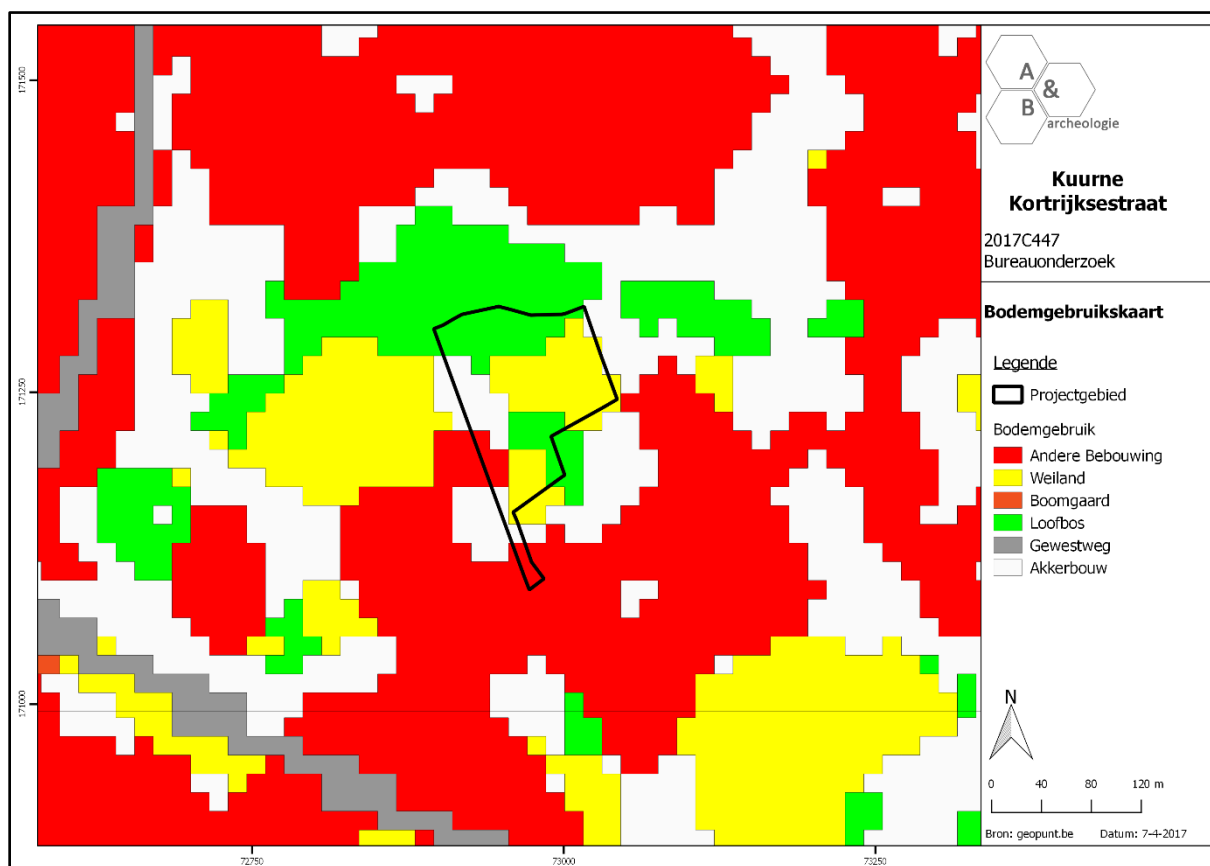
Figuur 3 Zicht op de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).

Figuur 4 Detailopname van de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).

Figuur 5 Zicht op het kadasterplan met aanduiding van de perceelsnummers (bron: geopunt.be).

Figuur 6 Zicht op de bodemgebruiksk kaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

2.3.2. Landschappelijke situering

Het plangebied bevindt zich in de Vlaamse Vallei, meer bepaald in het Leiebekken in de vlakte van de Leie (Leiemeersen). De Leie bevindt zich ca. 800m ten zuidoosten van het plangebied. De vlakte van de Leie en haar zijrivieren/zijkken is een relatief brede vallei die zich nagenoeg evenwijdig uitstrekt van zuidwest naar noordoost. Het is een vlak reliëf dat algemeen varieert tussen +10m tot +20m TAW.⁶ De vlakte van de Leie wordt van haar huidige alluviale vlakte gescheiden door een steilrand die duidelijk zichtbaar is in het landschap en op het Digitaal Hoogtemodel.

In het noorden grenst het plangebied aan de Heulebeek, een zijrivier van de Leie. De Heulebeek ontspringt bij Passendale en stroomt licht meanderend ongeveer 20km lang tot aan de monding in de Leie, ca. 1km ten oosten van het plangebied. De beek kent een 15-tal zijkken, het totale stroomgebied van de beek en haar zijkken bedraagt ongeveer 10 900ha.⁷

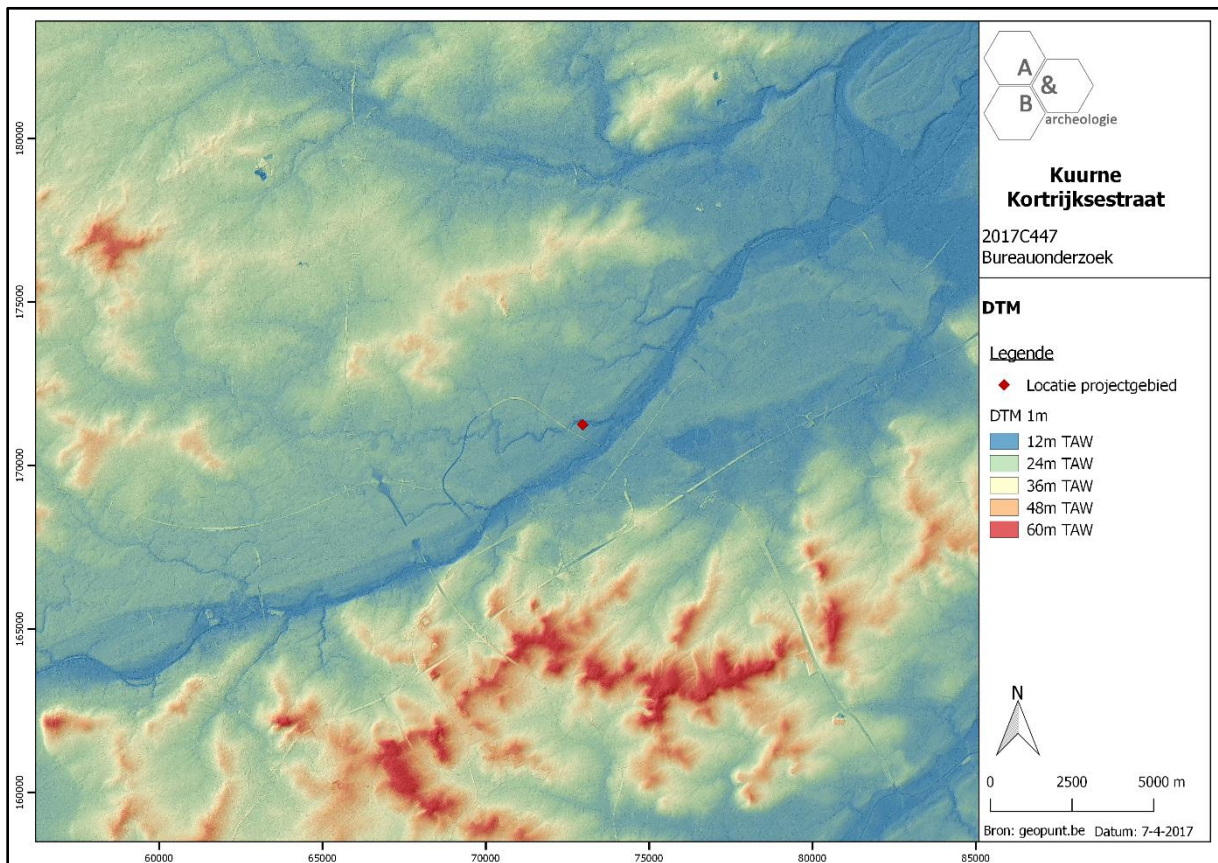
Het plangebied bevindt zich op een hoogte tussen ca. +17m TAW en +11,3m TAW en helt af van zuid naar noord, richting de Heulebeek. Dit wordt nog duidelijker aan de hand van de twee bepaalde hoogteprofielen (zie afbeelding). Het plangebied is dus gelegen op een iets hogere locatie, op relatief korte afstand van de Leie, en grenst aan de Heulebeek. De huidige Kortrijksestraat is ongeveer het

⁶ BOGEMANS 2007

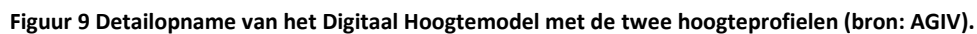
⁷ LEIEDAL 2008

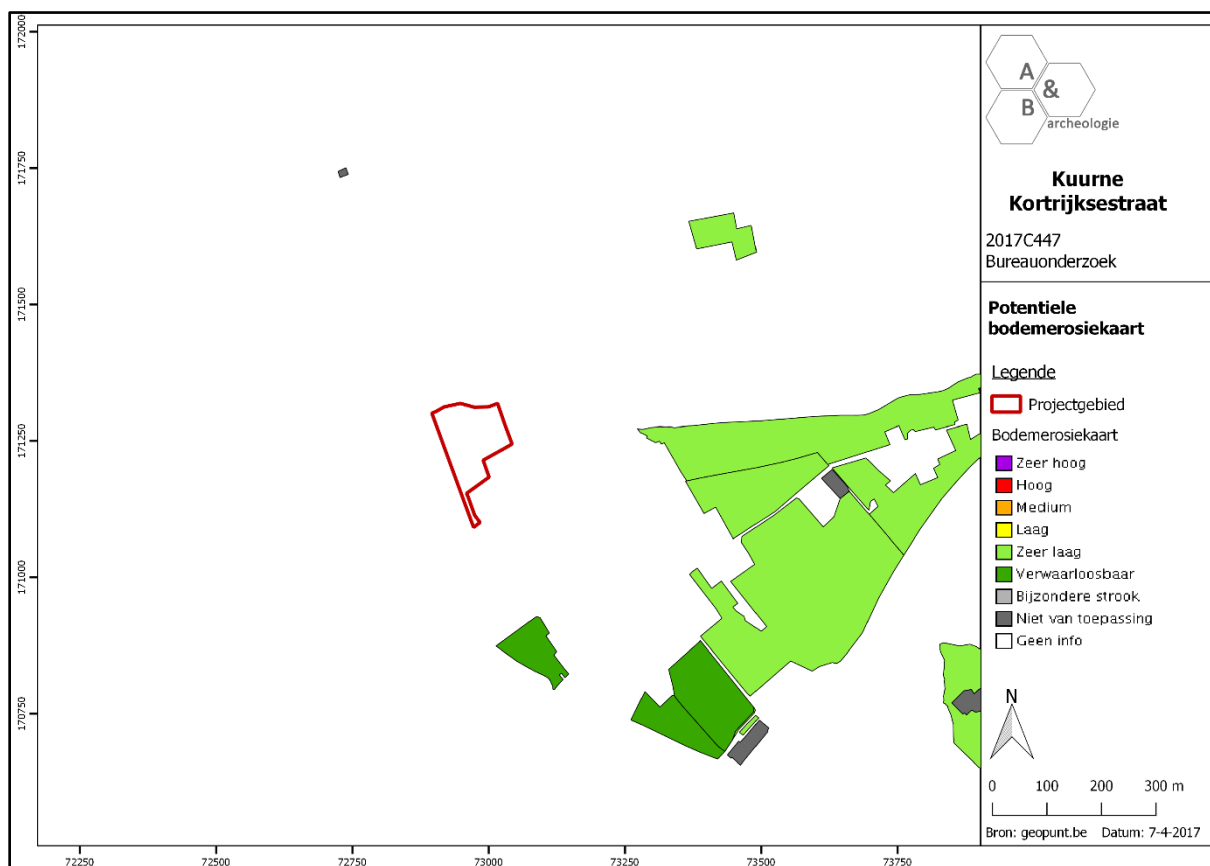
hoogste punt van het gebied tussen Heulebeek en Leie, meer zuidwaarts helt het reliëf vrij snel af naar de Leie. Landschappelijk gezien is het plangebied dus gelegen op een interessante locatie, op een hoger gelegen deel tussen de Heulebeek en de Leie.

De potentiële bodemerosiekaart toont dat geen informatie beschikbaar is ter hoogte van het plangebied. Nabijgelegen percelen waar wel informatie beschikbaar is, kennen een verwaarloosbaar erosiepotentieel. De potentiële bodemerosiekaart baseert zich onder andere op de hellingsgraad van het terrein.

Figuur 7 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel (bron: geopunt.be).

Figuur 10 Zicht op de Potentiële bodemerosiekaart (bron: geopunt.be).

2.3.3. Bodemkundige situering

Binnen de grenzen van het plangebied worden vier bodemtypes aangegeven.

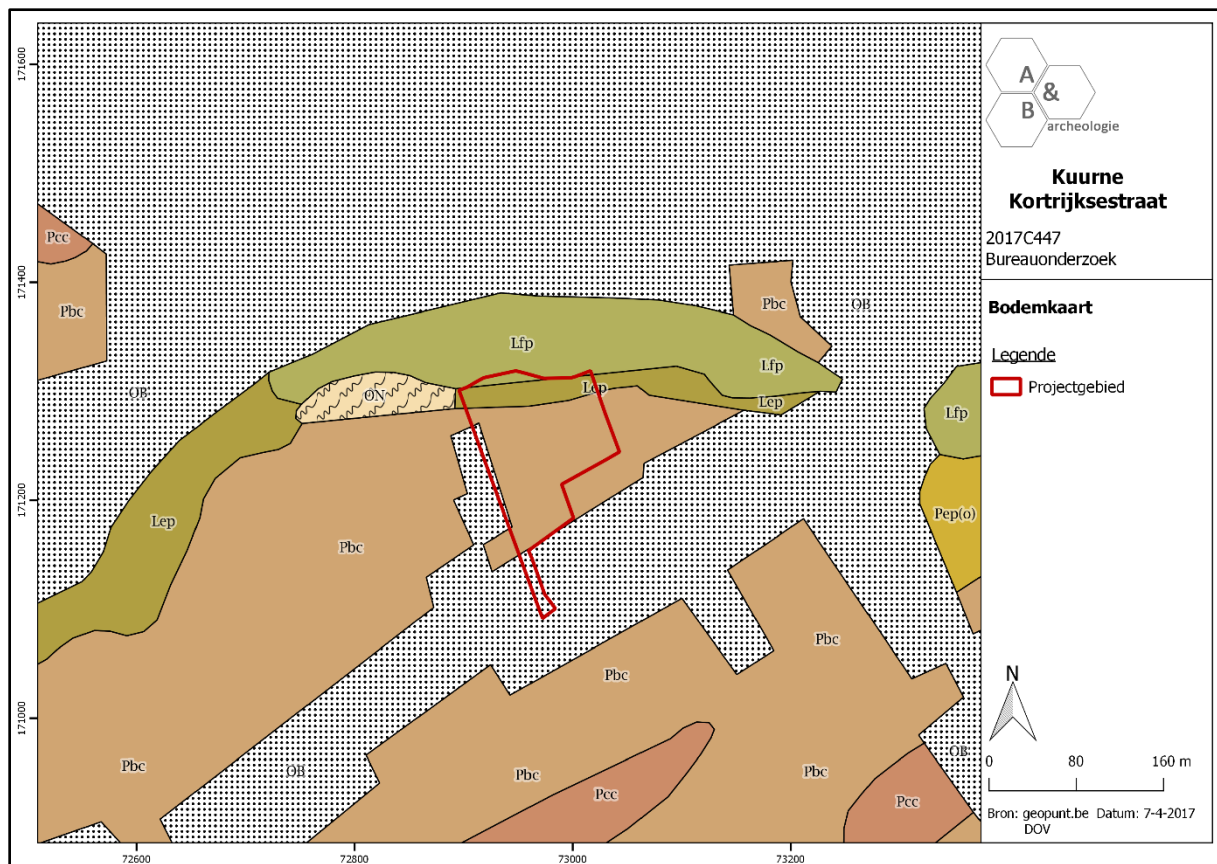
De meest noordelijke zone, de zone van de Heulebeek, is als Lfp en Lep gekarteerd. Beiden zijn zeer natte bodemtypes en staan in relatie met de beek. Lfp bodems worden gekenmerkt als een zeer natte, zeer sterk gleyige zandleem met reductiehorizont en zonder profielontwikkeling. Het betreft zeer sterk gleyige alluviale grondwatergronden met reductiehorizont die reeds op 40-80cm begint. De humeuze bovengrond is normaal ca. 25cm dik en vertoont intense roestverschijnselen. Daaronder komt een zwak humeuze overgangshorizont voor van gereduceerd materiaal en een bleekgrijze kleur met roest. De reductiehorizont is blauwgrijs. Het zijn bodems die algemeen overstroomd worden in de winter en nat blijven in de zomer. Meestal worden ze als hooiweiden gebruikt, na oppervlakkige ontwatering kan een minderwaardig grasbestand bekomen worden. Soms worden deze gronden met populier beplant. Een Lep bodemtype betreft natte, sterk gleyige zandleembodem met reductiehorizont en zonder profielontwikkeling. Het zijn hydromorfe alluviale bodems die vooral als weiland geschikt zijn. De kleur is overwegend grijs met roestvlekken, dieper dan 80cm bevindt zich blauwgrijs gereduceerd materiaal.

Het centrale deel van het terrein, waar de woonkavels, wegenis en appartementen ingeplant worden is getypeerd als Pbc. Dit zijn droge, niet gleyige lichte zandleembodems met verbrokkelde textuur B horizont. De bouwvoor is meestal 20 à 30cm dik, matig humeus en rust op een bruinachtige zwak humeuze overgangshorizont van 20-30cm. Hieronder kan soms een enigszins uitgeloopte horizont

voorkomen. De verbrokkelde textuur B begint op een diepte tussen 70 en 90cm, roestverschijnselen beginnen tussen 90 en 120cm. De bodems zijn geschikt voor de meeste akkerbouw, ze kennen een goede waterhuishouding in de winter maar kunnen iets te droog zijn in de zomer. Deze bodems kenmerken vooral Tardiglaciale kouterruggen.

De meest zuidelijke zone, en een minieme strook in het westen, waar de aan te leggen wegenis de aansluiting zal maken met de Kortrijksestraat, is als bebouwde zone (OB) weergegeven.

Globaal genomen ligt het gebied binnen een gunstige bodem in de nabijheid van water in de vorm van de Heulebeek.⁸

Figuur 11 Zicht op de bodemkaart (bron: DOV).

2.3.4. Geologische situering

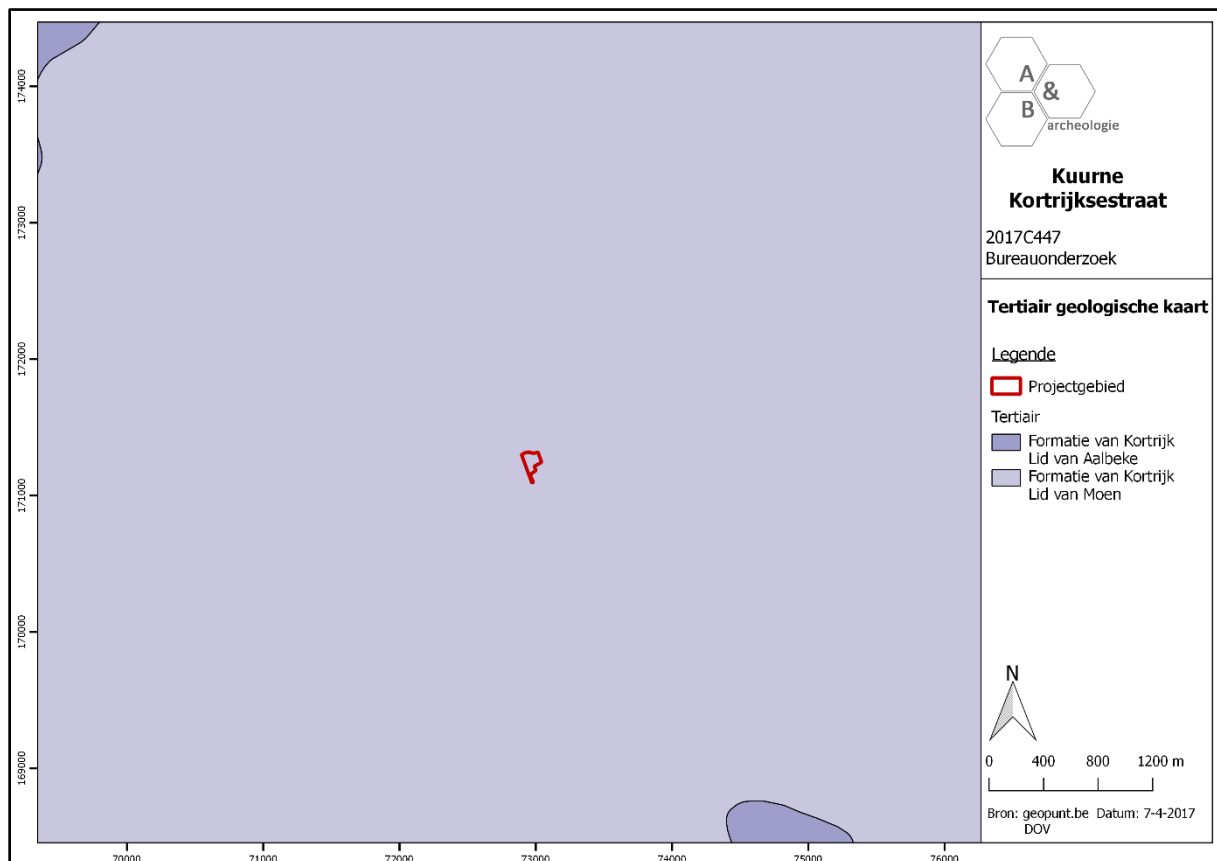
De tertiaire opbouw ter hoogte van het plangebied bestaat uit de Formatie van Kortrijk, meer bepaald het Lid van Moen. De Formatie van Kortrijk is een essentieel mariene afzetting die voornamelijk uit kleiige sedimenten bestaat waarin weinig macrofossielen voorkomen en die te dateren is in het Onder Eoceen. De Formatie kan een dikte van 100m bereiken en rust op de Formatie van Landen. Het Lid van

⁸ VAN RANST, SYS 2000

Moen wordt gevormd uit grijze kleiige grove silt met kleilagen die *Nummulites Planulatus* bevatten. Gemiddeld is het Lid van Moen 45m dik.⁹

De Quartair geologische kaart geeft aan dat de ondergrond ter hoogte van het plangebied voornamelijk bestaat uit het type 3. De noordelijke zone, de zone aan de Heulebeek is als type 3a gekarteerd. Voor type 3 betreft het eolische afzettingen van zand tot silt van het Weichseliaan (laat-Pleistoceen), mogelijk Vroeg-Holocene (code *ELPw*), waarbij mogelijk ook hellingsafzettingen van het Quartair (**HQ**) aanwezig kunnen zijn. De eolische afzettingen kunnen evenwel mogelijk afwezig zijn. Onder de eolische afzettingen bevinden zich nog fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan. Type 3a komt voor in de zone van de Heulebeek en kent nog fluviatiele afzettingen uit het Holocene en mogelijk Tardiglaciaal bovenop de pleistocene sequentie die hierboven beschreven is voorkomen. De Leievallei wordt gekenmerkt door een dik pakket Quartaire afzettingen van 20 tot 25m, ter hoogte van het plangebied bedraagt de dikte ca. 25m.¹⁰

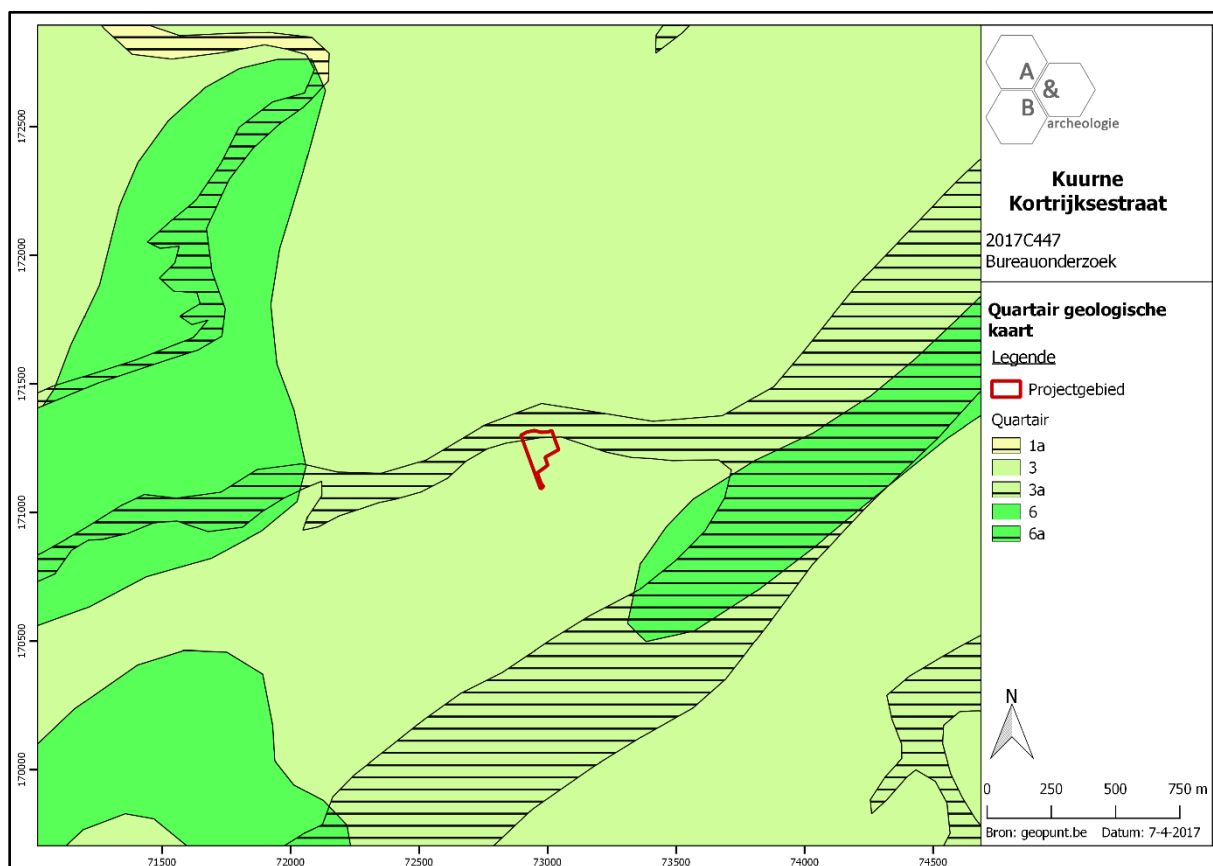
De geomorfologische kaart voor deze streek is niet voorhanden en kan dus niet worden afgebeeld.

Figuur 12 Uitsnede uit de Tertiair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).

⁹ JACOBS et al. 1999

¹⁰ BOGEMANS 2007

Figuur 13 Uitsnede uit de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).

2.4. Historische situering¹¹

Archeologisch onderzoek maakte reeds duidelijk dat de regio van het Leiegebied zowel in prehistorie als de Romeinse periode vrij dicht bewoond werd. De oudste sporen in Kuurne dateren uit de steentijden, uit de Romeinse periode zijn verschillende vondsten gekend die wijzen op bewoning en begraving (zie verder, hoofdstuk 2.5.).

De oudst gekende heerlijkheid op het huidige grondgebied van Kuurne is het Goed te Bonaert (ten Bonaerde). Het goed wordt eerst vernoemd in een charter van de Sint-Amandsproosdij in 980 en was eigendom van de Vlaamse Graaf. Het goed maakte deel uit van een domein dat in 821 aan de abdij van Elnon werd geschonken door Karel de Kale. Het goed is in 1183 eigendom van het kapittel van Onze-Lieve-Vrouw.

De nederzetting “Cuurne” is vermoedelijk ontstaan in de 11de eeuw, in het kader van de systematische bosontginningen door de graven van Vlaanderen. Algemeen wordt aangenomen dat het grondgebied Kuurne voornamelijk bestond uit een aaneenschakeling van bossen en moerassen waardoor enkele wegen liepen zoals de wegen Bavai-Doornik-Kortrijk-Oudenburg en Kortrijk-Brugge-Aardenburg. Vanuit Harelbeke wordt door de grafelijke forestiers steeds meer bos ontgonnen, in akkerland omgezet en worden nederzettingen gesticht. Er ontstaat daardoor een gesloten landschap waarin zich verspreid solitaire hoeves bevinden, die zelf een rol speelden in de ontginning tussen 11de en 13de eeuw. Deze hoeves zijn vaak omgracht en bevinden zich vaak op een lichte ophoging.

In 1123 wordt Kuurne voor het eerst vermeld wanneer de abdij van Voormezele in het bezit komt van de gronden te Kuurne. De “villa de Curnes” is wellicht een woonkern die gelegen is op de droge hoger gelegen vruchtbare zandleemkouters die in de onmiddellijke nabijheid lagen van alluviale valleien van de Leie en Heulebeek. Andere vermeldingen volgen in de loop van de 12de en 13de eeuw, waarbij Cuerna, Cuurne, Curna, Curne en Querne gebruikt worden.

Administratief behoorde Kuurne tot de roede van Harelbeke, een van de vijf roeden van de kasselrij Kortrijk. De heren van Kuurne spelen een belangrijke rol in het parochiale leven, aangezien de Sint-Michielskerk (voor het eerst vermeld in 1146) op grond van de dorpsheerlijkheid staat. Andere belangrijke heerlijkheden op het grondgebied van Kuurne waren Maelstede en Nieuwenhuyse, verder kwamen nog een aantal kleinere heerlijkheden voor.

In de eerste helft van de 15de eeuw zijn in Kuurne enkele lakenwevers gevestigd. In de tweede helft breidt de vlasseelt uit naar de Leievallei, die voorheen voornamelijk geconcentreerd was rond de Mandel en vooral rond Tielt. In de 16de eeuw is algemeen een sterke bloei in vlasseelt en -nijverheid in de zuidelijke Nederlanden aanwezig en breidt de vlasindustrie verder uit in de Leievallei. Rootgrachten werden aangelegd waarbij water uit de Leie en haar bijrivieren gebruikt werd. In de 17de eeuw wordt Kortrijk het centrum van de fijne linnenindustrie.

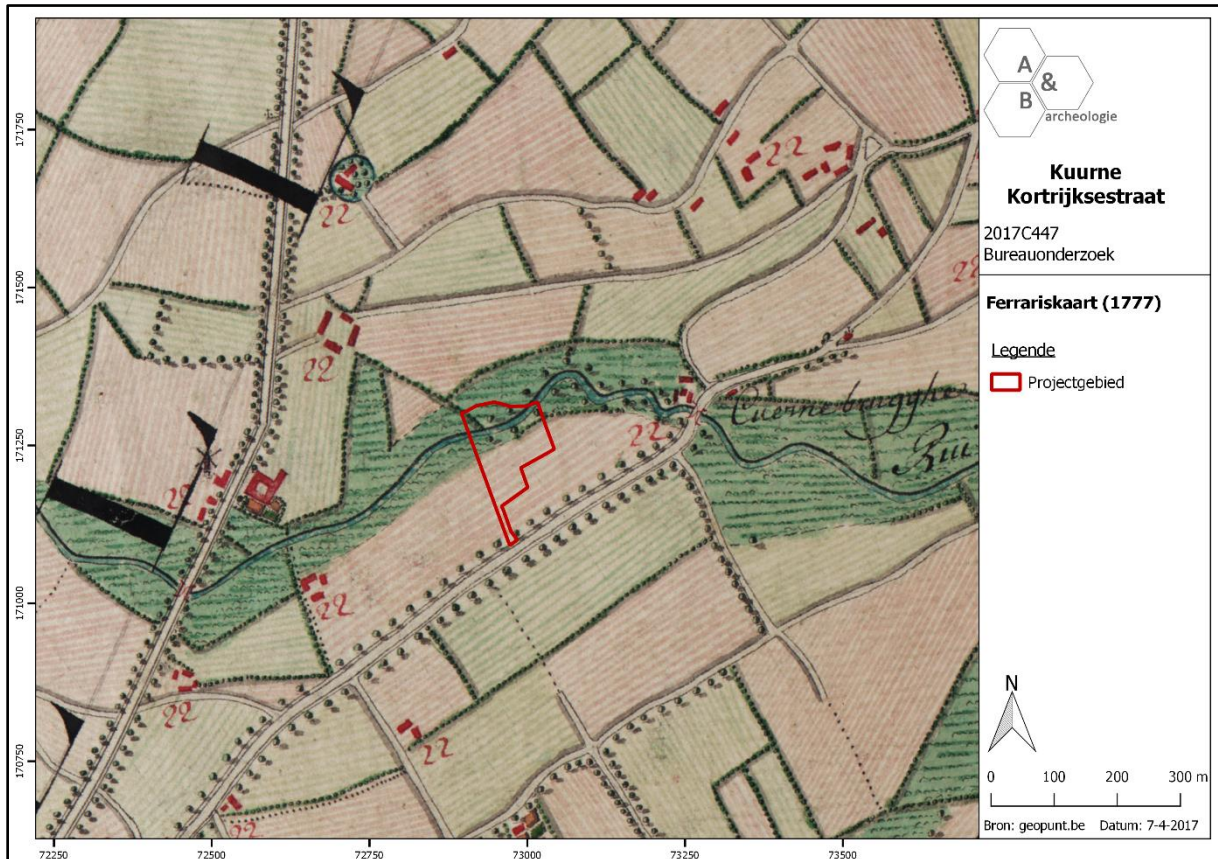
¹¹ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2017: *Kuurne, Inventaris Onroerend Erfgoed* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/122146> (geraadpleegd op 8 april 2017).

Vanaf midden 17de eeuw tot aan de Oostenrijkse periode wordt de omgeving van Kortrijk en bijgevolg Kuurne verschillende malen bezet/ontzet door Franse en Spaanse legers waarbij vaak plundertochten ondernomen werden. Onder het Oostenrijks bewind werd opnieuw een relatieve rust bereikt en herstelde de vlasindustrie zich volledig. In de 19de eeuw wordt het economisch leven nog steeds bepaald door landbouw en vlas-en linnenindustrie. Vanaf 1810 wordt het vrij roten in de Leie toegelaten en wordt massaal vlas uit heel Vlaanderen naar de Leiestreek gevoerd. Ook wordt steeds meer Hollands en Frans vlas ingevoerd. Vanaf de tweede helft van de 19de eeuw wordt de Leiestreek een internationaal centrum van vlasvezelbereiding. Kuurne wordt een van de belangrijkste vlasgemeenten in het Kortrijkse. In de 20ste eeuw blijft de vlasnijverheid de belangrijkste inkomstenbron voor Kuurne. Er vestigen zich tal van vlasverwerkingsbedrijfjes in het centrum, voornamelijk aan de Kortrijkse- en Harelbeeksestraat.

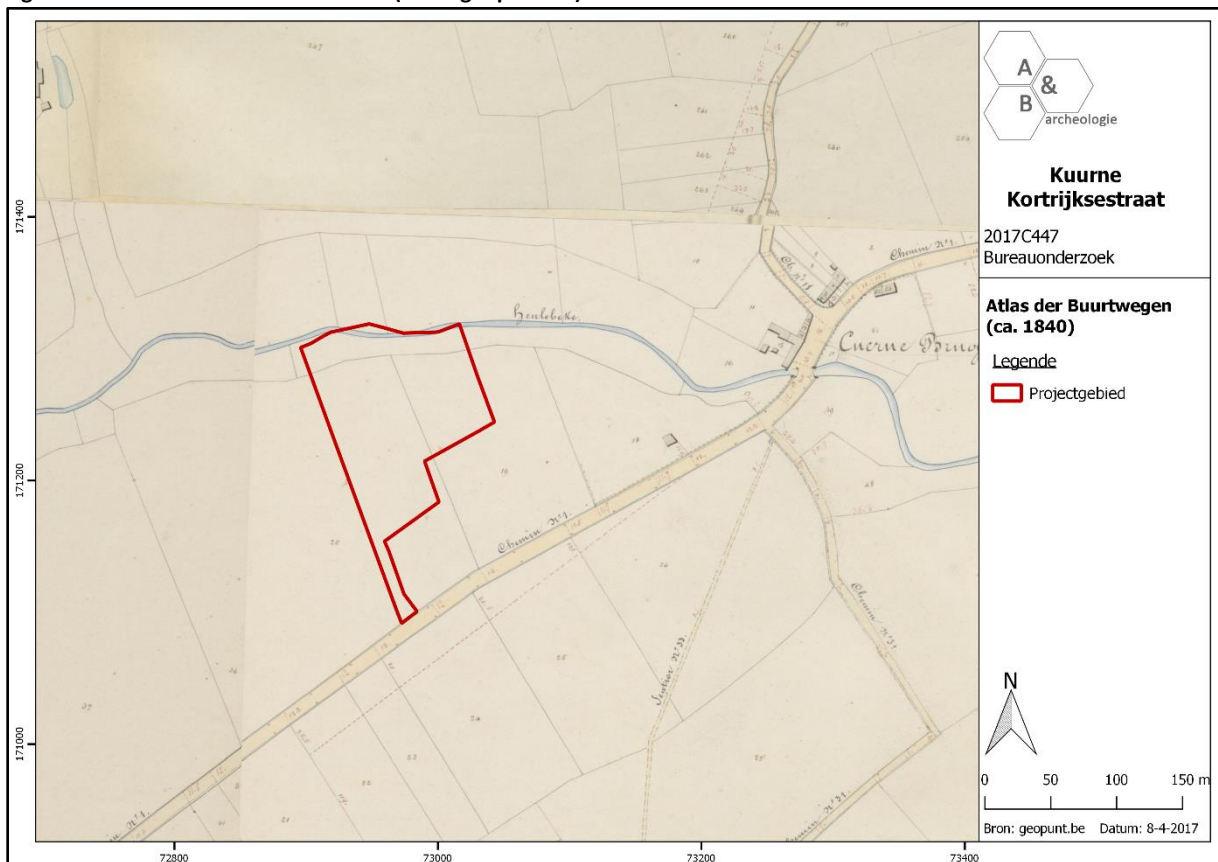
Tijdens de Eerste Wereldoorlog is een kleine eenheid gekwartierd in Kuurne, ter hoogte van het industrieterrein werd een klein vliegveld aangelegd. Bij de aftocht van de Duitse troepen in 1918 werden tal van gebouwen vernield. Nadien wordt de vlasnijverheid volledig gemechaniseerd en verdringt het kunstmatig roten stilaan het Leieroten, waardoor het monopolie in de Leiestreek verdwijnt. Na de Tweede Wereldoorlog verliest de vlasindustrie haar belang in de jaren 1960 door de opkomst van kunstmatige vezels. Vandaag is Kuurne een dichtbevolkte gemeente waarbij Kuurne geleidelijk opgenomen wordt in de verstedelijkte en geïndustrialiseerde as Menen-Kortrijk-Waregem.

De oudste kaart relevante kaart voor het plangebied die geraadpleegd kan worden betreft de Ferrariskaart uit de 18de eeuw. Op deze kaart wordt geen bebouwing aangegeven in het plangebied. Het plangebied is in gebruik als landbouwgrond, de zone aan de Heulebeek is weiland waarop bomen staan. Ter hoogte van de brug over de Leie bevinden zich enkele huizen. Ten noorden bevindt zich een omwalde site, ten westen enkele vierkantshoeves en een molen. De Kortrijksestraat is omgeven door bomen. De Atlas der Buurtwegen (ca. 1840) toont nog steeds geen bewoning in het plangebied. Ook de kaart van Popp (1842-1879) en de topografische kaart Vandermaelen (1846-1854) tonen weinig veranderingen met betrekking tot het plangebied.

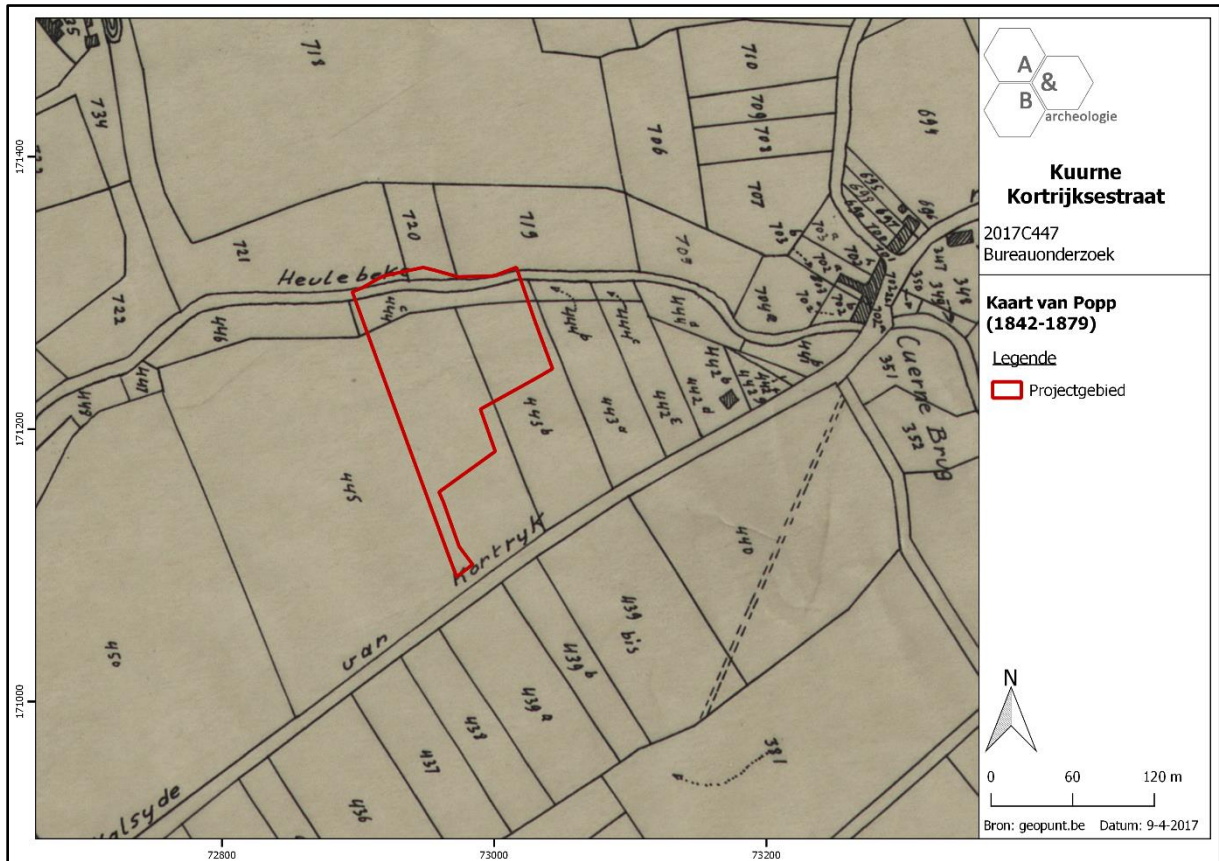
De orthofoto uit 1971 toont nog steeds een onbewoond plangebied. In het noordwesten is het bijgebouwtje dat heden nog aanwezig is, zichtbaar. De zuidelijke zone, waar de wegenis gepland is, is verhard. De orthofoto uit de periode 1979-1990 toont weinig veranderingen voor het plangebied. Ten zuidwesten is ondertussen de ring rond Kortrijk (R8) aangelegd. De meest recente orthofoto toont nog steeds geen verandering voor het plangebied. Op de foto is een aanduiding van een NW-ZO georiënteerde opgevolde gracht zichtbaar in de zuidoostelijke hoek van het plangebied. Ten westen van het plangebied is de uitbreiding van een bedrijf tot stand gekomen.

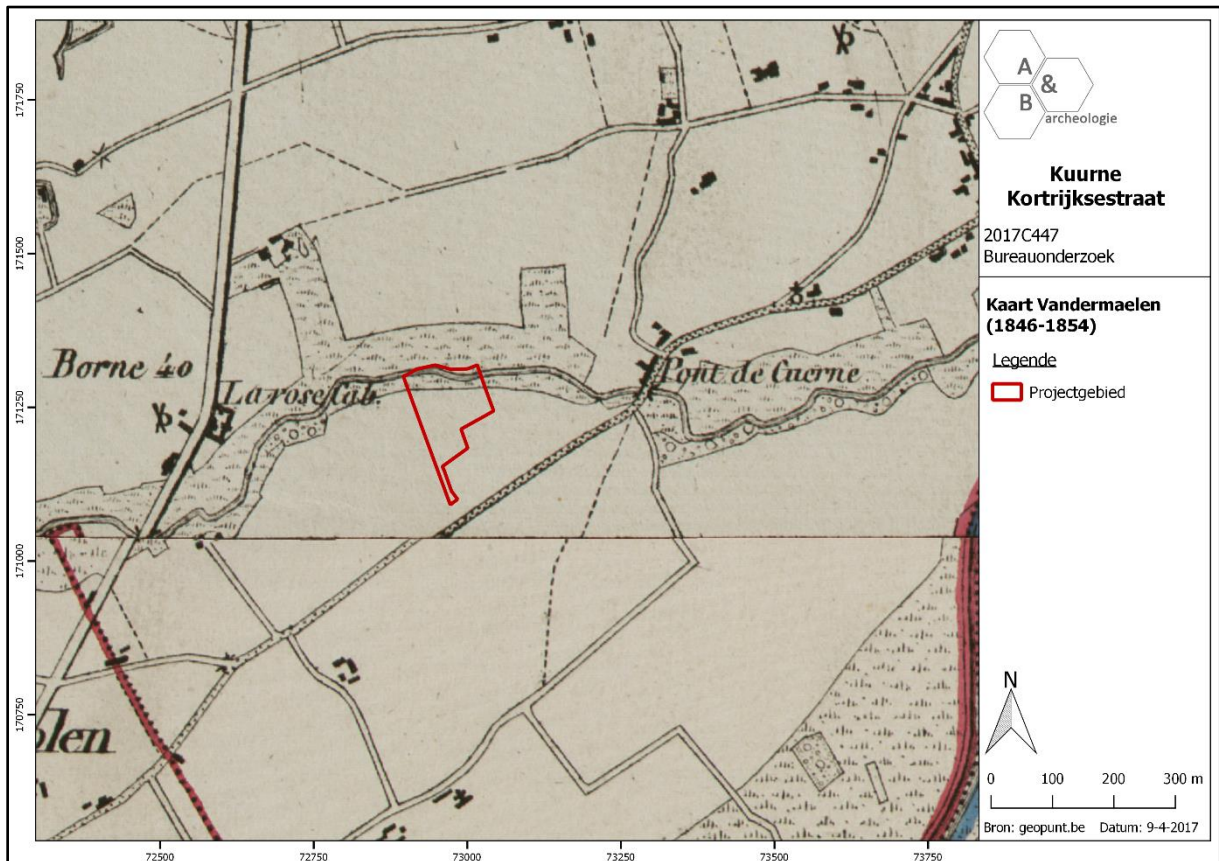
Figuur 14 Uitsnede uit de Ferrariskaart (bron: geopunt.be).

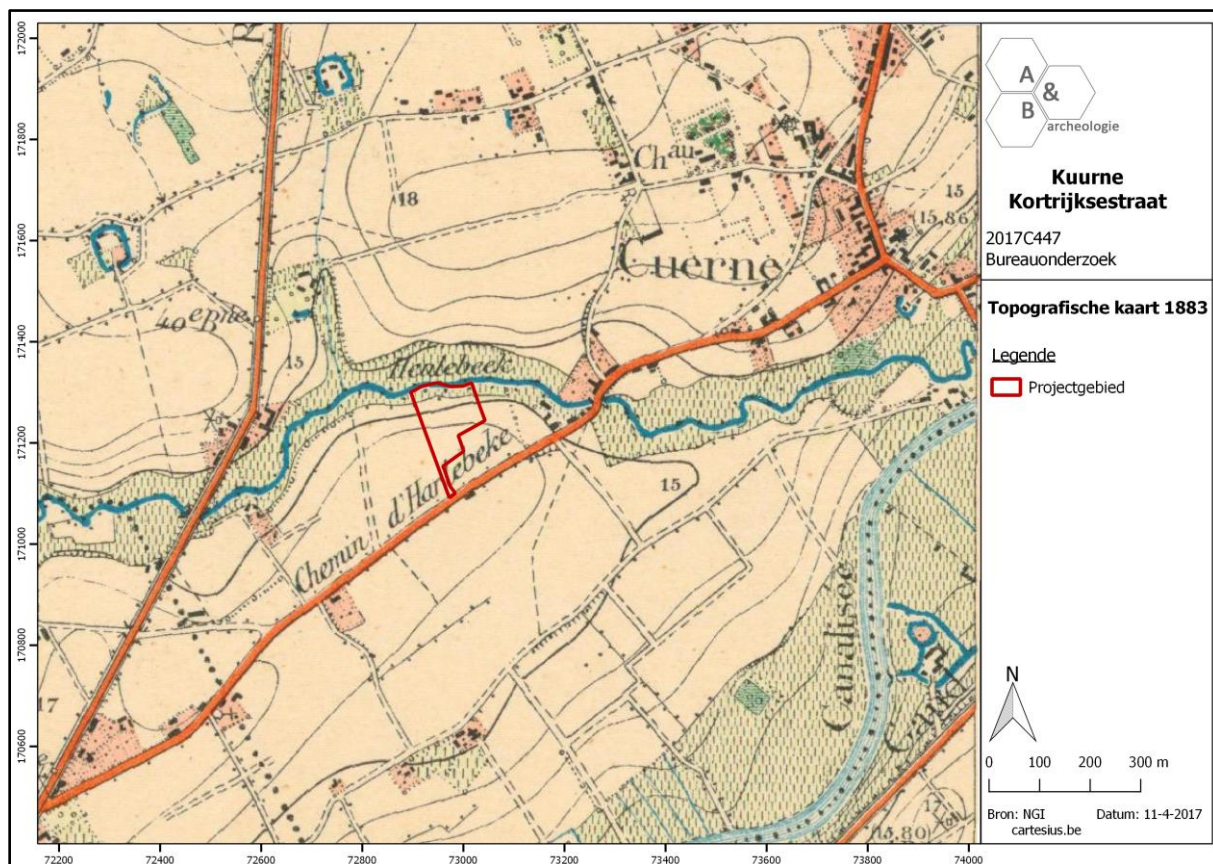
Figuur 15 Uitsnede uit de Atlas der Buurtwegen (bron: geopunt.be).

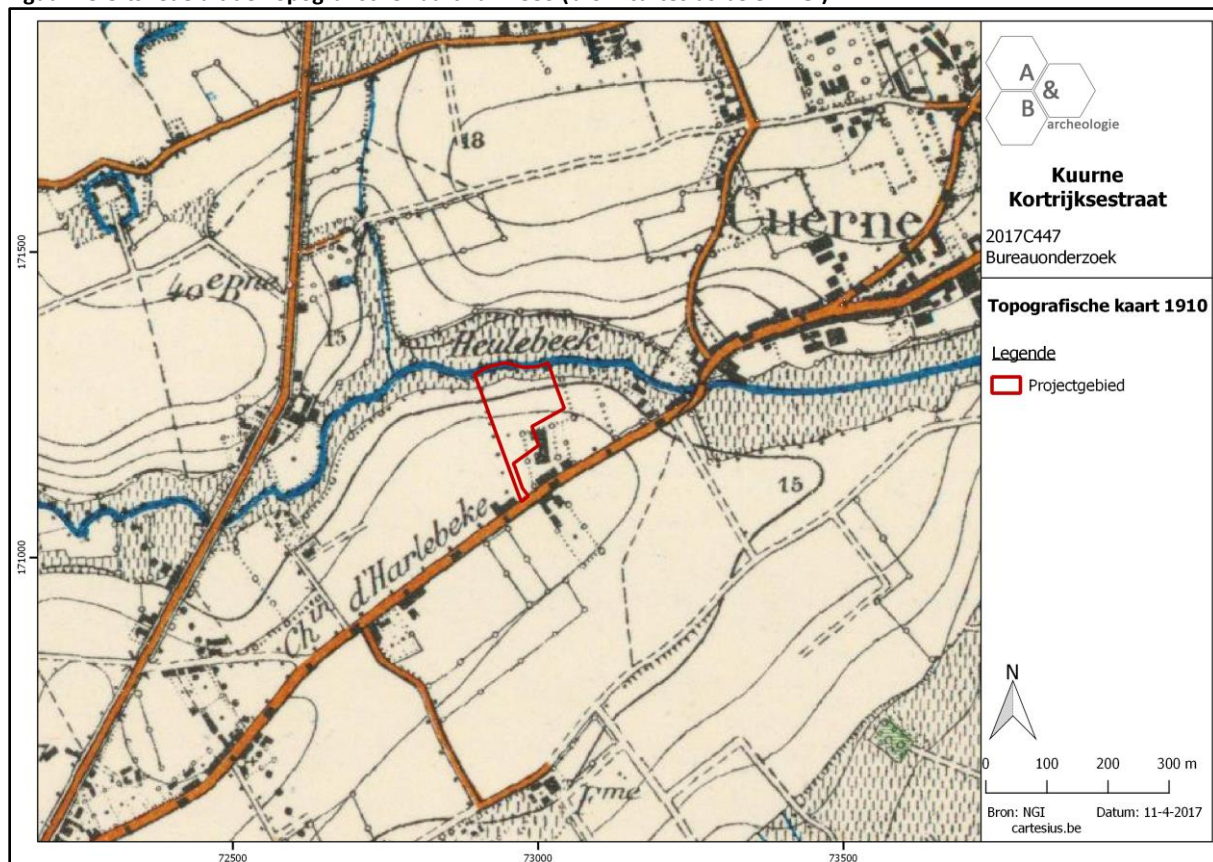
Figuur 16 Uitsnede uit de kaart van Popp (bron: geopunt.be).

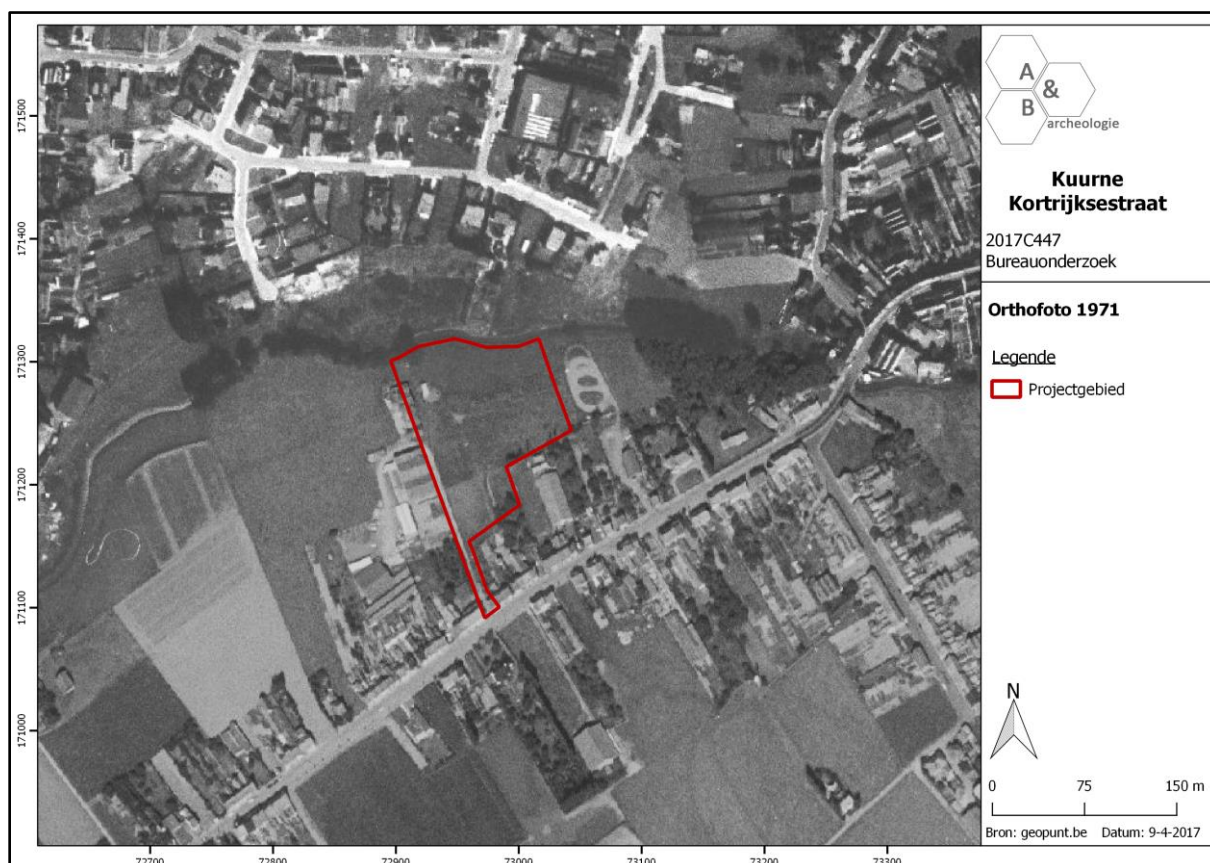
Figuur 17 Uitsnede uit de kaart van Vandermaelen (bron: geopunt.be).

Figuur 18 Uitsnede uit de Topografische kaart van 1883 (bron: cartesius.be en NGI).

Figuur 19 Uitsnede uit de Topografische kaart van 1910 (bron: cartesius.be en NGI).

Figuur 20 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1971 (bron: geopunt.be).

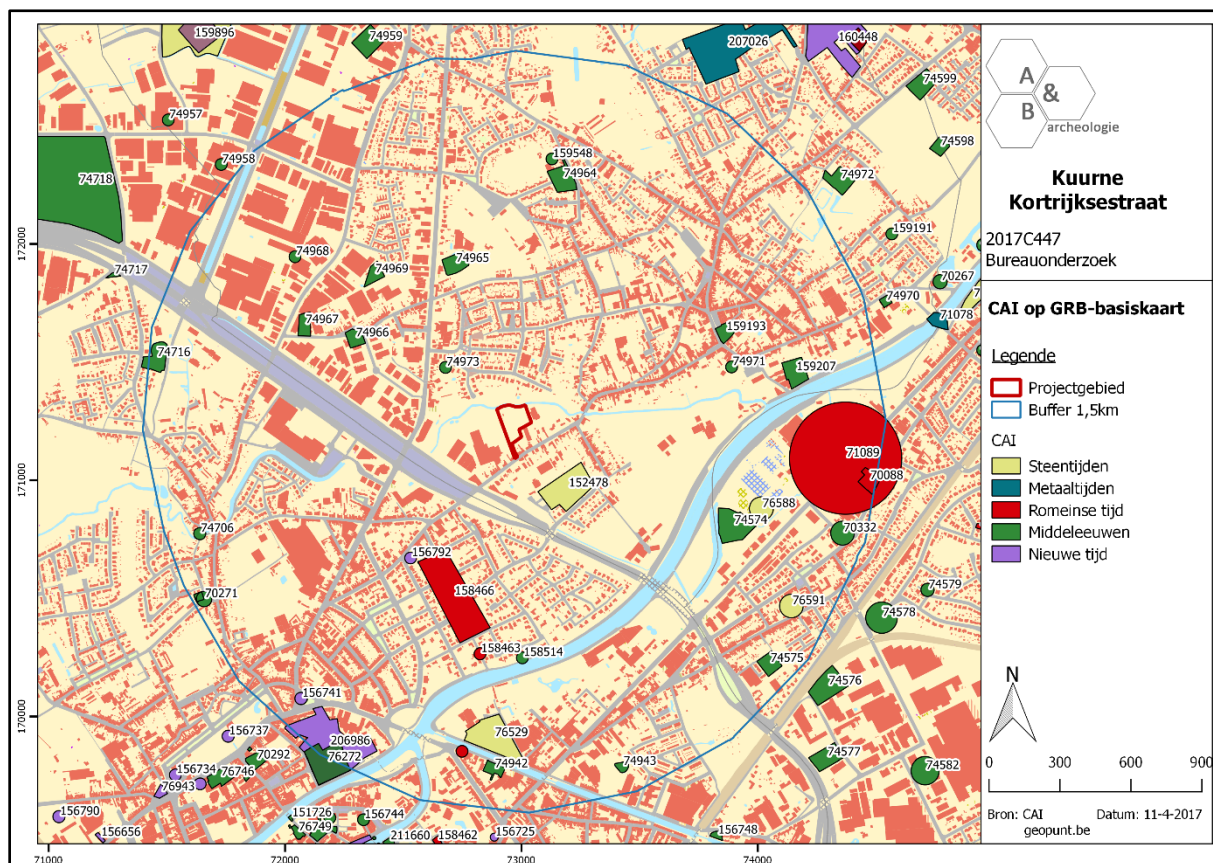
Figuur 21 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1990 (bron: geopunt.be).

Figuur 22 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2016 (bron: geopunt.be).

2.5. Archeologische situering

Op de Centrale Archeologische Inventaris worden in de omgeving van het projectgebied een aantal sites aangegeven, die hiernavolgend besproken worden. De sites tonen duidelijk aan dat de omgeving van de Leievallei rijk is aan archeologische sites en vondsten.

Figuur 23 Uitsnede uit de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) (bron: geopunt.be en CAI).

In de buurt van het plangebied werden reeds enkele archeologische onderzoeken uitgevoerd. Zo werd een 300 meter ten zuiden van het plangebied, in het kader van een verkaveling aan de Bondgenotenlaan, een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd in 2011 (CAI ID 152478). Er werden enkele kuilen, perceelsgreppels en paalsporen uit de Nieuwste Tijden aangesneden. Daarnaast werd een fragment aardewerk uit de ijzertijd aangetroffen in een recente greppel, en werd een fragment silex aangetroffen.¹²

Ten zuiden van het plangebied, aan de overzijde van de Leie werden archeologische eind jaren 1980 opgravingen door de Archeologische Stichting voor Zuid-West-Vlaanderen uitgevoerd ter hoogte van de abdij van Groeninge in Kortrijk. In 2001 werd nog een werfcontrole ondernomen, en in 2005 werd bij het rechtekken van de Leie een nieuwe opgraving ondernomen. In de zone kwamen verschillende sporen aan het licht, zoals de resten van muren van de abdij, een aantal graven, beerputten, en afvalkuilen met aardewerk, bouw materiaal en vondsten die in relatie te brengen zijn met

¹² REYNS et al 2011

ijzerproductie. Daarnaast werd er verspreid over het terrein ook aardewerk uit de Romeinse periode, een munt uit de late ijzertijd en een vuurstenen werktuig aangetroffen (CAI ID 76529)¹³.

Ook werden door de Archeologische Stichting Zuid-West-Vlaanderen in 1985 opgravingen uitgevoerd aan de Sint-Michielskerk in Kuurne (CAI ID 159193). De eerste geschreven bron over de kerk dateert in 1146. De opgegraven sporen behoren tot een romaanse kruiskerk die terugging tot de tweede helft van de 12^e eeuw. Er werden verschillende graven aangetroffen, waarbij de muur van de oudste stenen fase een van de graven oversnijdt hetgeen impliceert dat de kerk wellicht een vroegere fase in houtbouw gekend heeft. Naast de kerk werd eveneens een klokkenoven aangetroffen. Ook werd een grote hoeveelheid Romeins aardewerk en bouw materiaal gevonden, dat herbruikt werd in de eerste fase van de stenen kerk. Dit wijst op het voorkomen van een Romeinse nederzetting in de buurt.¹⁴

Ongeveer 1,6km ten zuidwesten van het plangebied was het Kortrijkse Sint-Amandsproodij (CAI ID 76272) gelegen, waar nu het Guldensporencollege gelegen is. Naar aanleiding van renovatie en nieuwbouwwerken werd in 2013 een vooronderzoek uitgevoerd (CAI ID 206986). Het onderzoek bracht funderingen van de proosdijkapel, naast verstoringen, ophogingslagen en waterputten aan het licht. Alle sporen dateren uit de Nieuwe Tijden.¹⁵

Iets verder, ongeveer 1,7 km ten noordoosten werd in 2013 naar aanleiding van een verkaveling een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd aan de Najaarsweg (CAI ID 207026). Er kwam een vierpalige spieker uit de ijzertijd en een kuil met aardewerk en vuursteen uit de bronstijd aan het licht.¹⁶

Circa 1,8 km ten noordoosten van het plangebied kwamen bij een proefsleuvenonderzoek aan de Pieter Verhaeghestraat (CAI ID 159896) in 2011 grachten uit de Romeinse periode aan het licht. Nog uit de Romeinse tijd wijzen zes grote paalsporen op een gebouw van het kruistype. Wellicht zijn nog een aantal andere kleine paalsporen terug te brengen tot de Romeinse tijd, net zoals een brandrestengraf. Ook werd in een kuil of windval scherven gevonden die aan de Michelsbergcultuur (midden neolithicum) toegeschreven kunnen worden. Uit de middeleeuwen werden mogelijke resten van perceleringssysteem aangesneden.¹⁷ Een zone werd geselecteerd voor een vervolgonderzoek (CAI ID 211677). Uit de Romeinse tijd werden vier gebouwplattegronden en zes brandrestengraven aangetroffen, naast enkele kuilen en meerdere greppels. Op basis van de plattegronden zijn de gebouwen wellicht te dateren omtrent de tweede helft 1ste eeuw – 2de eeuw na Chr. Daarnaast werden ook een waterput, waterkuil, een kleine structuur, een zone met karresporen en enkele kuilen en greppels uit de volle middeleeuwen opgegraven.¹⁸

Circa 2km ten noordoosten van het plangebied werden bij een archeologische prospectie in 2012 nederzettingssporen uit de volle middeleeuwen aangesneden (CAI ID 160448). Het betrof talrijke paalsporen en een aantal greppels¹⁹. Een kleine zone werd geselecteerd voor vervolgonderzoek (CAI

¹³ DESPRIET 1989, DESPRIET 1990, DESPRIET 1991, DESPRIET 2002, DESPRIET 2006

¹⁴ DESPRIET 1986

¹⁵ REYNS, BRUGGEMAN 2014

¹⁶ PIETERS 2013

¹⁷ MESSIAEN, VERBRUGGEN 2012

¹⁸ KALSHOVEN, VERBEEK 2015

¹⁹ REYNS, DIERCKX 2012

ID 164933) waarbij meerdere erven met palenclusters en greppelstructuren uit de Romeinse tijd aan het licht kwamen. Het zwaartepunt van de bewoning bevindt zich in de 2de-3de eeuw na Chr. Daarnaast werd ook een mogelijke plattegrond van een Karolingisch gebouw opgegraven. Uit de volle middeleeuwen kwamen enkele palensporen en greppels aan het licht.²⁰

Naast deze onderzoeken zijn ook nog andere archeologische indicatoren in de buurt gekend. Zo werden in de buurt van het plangebied enkele lossen vondsten uit de steentijd aangetroffen (CAI ID 76588, 76591) bij veldprospecties.²¹

Uit de Romeinse periode werden ten zuidwesten van het plangebied, net over de grens met Kortrijk, bij graafwerken in 1952 een waterput uit de Romeinse tijd, een grote concentratie aardewerk en een munt van Trajanus aangetroffen (CAI ID 158466). In de buurt zou volgens de Archeologische Stichting Zuid-West-Vlaanderen ook een aantal brandrestengraven aangetroffen zijn.²² Het plangebied is daarnaast niet veraf gelegen van de *vicus* van Harelbeke, die zich ten oosten van het plangebied aan de overzijde van de Leie bevindt. Binnen een straal van anderhalve kilometer rond het plangebied bevindt zich een van de drie zones met bewoningssporen uit de Romeinse tijd te Harelbeke (CAI ID 71089).²³ In diezelfde zone werden 5 brandrestengraven aangetroffen bij rioleringswerken in 1963. Eén van de graven kende uitzonderlijk veel grafgiftten (CAI ID 70088).²⁴

Ook uit de middeleeuwen zijn archeologische indicatoren in de nabijheid van het plangebied gekend. In 1973 werd een toevalsvondst gedaan aan de Rubensstraat. Naast een grote afvalkuil vol verbrande leem en keramiek (waaronder twee “Pingsdorfscherven”) kwamen drie paalkuilen met verbrande leem aan het licht. Ook werden twee evenwijdige grachten aangetroffen.²⁵ Daarnaast zijn in de omgeving tal van sites met walgracht of historische hoeves gekend (CAI ID 159549, 74971, 159207, 74574, 74575, 159548, 74964, 74965, 74969, 74968, 74967, 74966, 74716). Ook zijn/waren in de nabijheid molens gesitueerd die vermoedelijk terug te voeren zijn tot de 14de eeuw. Op de linkeroever van de Heulebeek aan de Izegemstraat bevindt zich nog een korenwatermolen met een oudste vermelding in 1384. Vanaf de 16de eeuw werd aan de overzijde van de oever een oliewatermolen bijgebouwd (CAI ID 74706).²⁶ Aan de Molenstraat zou een korenwindmolen gestaan hebben, die vermoedelijk eveneens teruggaat tot de 14de eeuw (CAI ID 70271).²⁷

²⁰ BRUGGEMAN et al. 2013

²¹ CASSEYAS 1991

²² DESPRIET 1986, ANSEEUW 1987

²³ DESPRIET 1975, OOGHE et al. 1979

²⁴ VIÉRIN 1964

²⁵ DESPRIET 1974, OOGHE et al. 1979

²⁶ MATTELAER 2008

²⁷ POTTIE 1967

3. Synthese

3.1. Archeologisch verwachtingspatroon

Op basis van de bureaustudie kan volgend verwachtingspatroon vooropgesteld worden:

- Historische kaarten en luchtfoto's tonen dat vanaf 1777 (Ferrariskaart) tot heden geen bewoning aanwezig was binnen het plangebied. Eventueel aanwezige archeologische sites zullen dus niet verstoord zijn door (sub)recente bebouwing. Voor de periode voordien zijn geen bronnen aanwezig die de aan-of afwezigheid van een archeologische site kan staven.
- Landschappelijk gezien is het plangebied gunstig gelegen: het terrein kent een vrij gunstige droge bodem, en is op het hoger gelegen deel tussen de aangrenzende Heulebeek en de iets verder gelegen Leie te situeren.
- In de nabijheid van het plangebied zijn tal van sporen, vondsten en structuren aangetroffen die dateren uit de steentijden, metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen. Voor de Romeinse periode is het potentieel aanzienlijk door verschillende indicatoren uit die periode in de buurt, en de nabijheid van de *vici* van Kortrijk en Harelbeke. Ook voor de middeleeuwen is zeker potentieel aanwezig, gelet op de indicatoren in de nabijheid en de ligging nabij de stad Kortrijk.
- In het plangebied kunnen zich mobiele artefacten uit het (finaal)paleolithicum en mesolithicum bevinden, wanneer de specifieke locatie met de nabijheid van de Heulebeek in acht genomen wordt. Echter is de zone waar het bodemarchief bedreigd wordt door de verkaveling geen gunstige locatie voor goede post-depositionele bewaring van steentijdvondsten (geen begraven bodem aanwezig, geen indicatie op een paleobodem, en wellicht beploegd), waardoor het archeologisch kennispotentieel eerder laag is.
- Er kan besluitend gesteld worden dat een archeologisch potentieel zeker aanwezig is voor het plangebied, door de aanwezigheid van een gunstige ligging op droge gronden nabij de Heulebeek en Leie, verscheidene archeologische indicatoren in de omgeving en de afwezigheid van verstorende bebouwing sinds eind 18de eeuw.

3.2. Afweging verder vooronderzoek

Bij de afweging voor een verder vooronderzoek worden alle gegevens van de bureaustudie geëvalueerd om zodoende een uitspraak te kunnen doen. In eerste instantie wordt gekeken naar de methodes met geen of het minste impact in de bodem. Deze onderzoeken vallen onder de noemer 'verder vooronderzoek zonder ingreep in de bodem' (landschappelijk bodemonderzoek, geofysisch onderzoek en veldkartering/metaaldetectie). Indien uit deze onderzoeken de afwezigheid van een archeologische site niet gestaafd kan worden, dient men verder over te gaan tot een 'vooronderzoek met ingreep in de bodem' (verkenkend en waarderend archeologisch booronderzoek, proefsleuven en proefputten). In het geval een archeologische site aanwezig is, dient men eerst te proberen deze *in situ* te behouden. Indien dit niet mogelijk is, is een verdere opgraving noodzakelijk.

Binnen het plangebied zal een woonverkaveling met diverse woonkavels ingepland worden. Hierbij aansluitend worden wegen aangelegd. Tevens omvatten de werken ook nutsvoorzieningen en riolering. Deze geplande werken hebben een nefaste impact in de bodem over de te verkavelen zone en zullen het potentiële archeologisch erfgoed hierbinnen verstoren. Bovendien kan uit het bureauonderzoek de aan- of afwezigheid van een archeologische site niet gestaafd worden. Er dient bijgevolg verder vooronderzoek met ingreep in de bodem te gebeuren in de vorm van proefsleuven voor de te verkavelen zone. De zone die als groenzone behouden wordt, is niet onderhevig aan een bedreiging van het bodemarchief en wordt dus uitgesloten van verder onderzoek.

3.3. Verder vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

- Landschappelijk bodemonderzoek

Dit type onderzoek heeft tot doel de aardkundige opbouw en ontstaansgeschiedenis van de ondergrond en het landschap te kennen door middel van boringen of profielputten. Met deze methode kan met een minimale impact in de bodem toch heel wat informatie verkregen worden. De methode wordt binnen de archeologie vooral aangewend om het bodemkundig potentieel na te gaan voor de aanwezigheid van goed bewaarde steentijdsites.

De Quartair geologische kaart en de bodemkaart geven aan dat er voor de bedreigde zone van het plangebied geen indicatie is op een begraven bodem of aanwezige paleobodem. In dit geval is deze onderzoeksmethode dus weinig zinvol om uit te voeren en kan deze dus buiten beschouwing gelaten worden.

- Geofysisch onderzoek

Geofysisch onderzoek heeft tot doel om antropogene fenomenen te onderscheiden van natuurlijk sediment of om een morfologische reconstructie van het natuurlijke landschap te maken, door contrasten in elektrische, elektromagnetische en magnetische kenmerken van de ondergrond te meten. Ook kent deze methode haar nut bij het opsporen van explosieven. Onder dit type onderzoek vallen verschillende opsporingstechnieken: magnetometrie, weerstandsmetingen, grondradar enz.

In dit geval is deze onderzoeksmethode niet zinvol om uit te voeren en kan dus buiten beschouwing gelaten worden.

- Veldkartering en metaaldetectie

Bij een veldkartering of oppervlakteprospectie wordt een visuele inspectie gedaan van het terreinoppervlak voor de aanwezigheid van archeologisch vondstmateriaal, zoals aardewerk of silexartefacten. Metaaldetectie betreft het opsporen van metalen voorwerpen door middel van een metaaldetector. De toplaag, ca. 20cm diep, wordt hierbij afgezocht door middel van parallelle looplijnen met of zonder een bepaalde tussenafstand.

In dit geval zijn beide onderzoeksmethodes niet zinvol om uit te voeren en kunnen dus buiten beschouwing gelaten worden.

3.4. Verder vooronderzoek met ingreep in de bodem

- Verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek

Een verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek heeft als doel om archeologische sites op te sporen door middel van boringen. Via de boringen kunnen begraven niveaus teruggevonden worden waarin zich bv. *in situ* steentijdartefacten kunnen bevinden. De boringen worden volgens een bepaald grid met optimale spreiding opgesteld.

De Quartair geologische kaart en de bodemkaart geven aan dat er voor de bedreigde zone van het plangebied geen indicatie is op een begraven bodem of aanwezige paleobodem. Hoewel gezien de landschappelijke ligging mogelijk mobiele artefacten uit het paleolithicum of mesolithicum aanwezig kunnen zijn, is er dus geen sprake van een goede post-depositionele bewaring van een eventuele steentijdsite en is het archeologisch kennispotentieel eerder laag. Wanneer de kosten-basten van deze onderzoeksmethode in beschouwing genomen wordt, is het in dit geval dus niet zinvol om deze uit te voeren.

- Proefsleuven en proefputten

Het doel van proefsleuven en proefputten is uitspraken te doen over de archeologische waarde van de totaliteit van een terrein door een beperkt maar statistisch representatief deel van dat terrein op te graven. Op die manier kan er een optimale inschatting gemaakt worden van het kennispotentieel aangezien deze methode informatie verschaft omtrent verspreiding, bewaring, aard en datering van de aangetroffen archeologische sporen.²⁸

Gezien de oppervlakte van het terrein, het archeologisch potentieel en de aard van bedreiging door de geplande werken is een verder vooronderzoek in de vorm van proefsleuven noodzakelijk voor het deel van het plangebied waarvan het bodemarchief bedreigd wordt. De te behouden groenzone wordt dus uitgesloten van verder onderzoek.

Het totale terrein is 15 150m², 11 775m² daarvan wordt geselecteerd voor verder onderzoek. Daarvan dient 10% oftewel 1 178m² onderzocht te worden door middel van proefsleuven. Aanvullend hierbij moet nog voor 2,5% oftewel 294m² aan kijkvensters, dwars- of volsleuven aangelegd te worden. In totaal wordt zo 12,5% oftewel 1 472m² onderzocht. Het sleuvenplan, de richtlijnen en onderzoeksvragen worden voorgesteld in het programma van maatregelen.

²⁸ HANECA et al. 2016.

3.5. Beantwoording onderzoeksvragen

- Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?

Voor het projectgebied zelf zijn geen archeologische of historische gegevens gekend. De archeologische en historische gegevens van de omgeving van het plangebied worden respectievelijk besproken in hoofdstuk 2.4. en 2.5.

- Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?

Nagenoeg het volledige terrein blijkt uit de bureaustudie onverstoord en steeds in gebruik als cultuurgrond of weiland. Enkel aan de noordwestelijke hoek is een stalgebouw aanwezig. Ook is de zone waar de wegwegkoffer zal aansluiten op de Kortrijksestraat verhard.

- Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?

Het plangebied wordt niet als erosiegevoelig aangeduid op de potentiële bodemerosiekaart.

- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?

De geplande werken omvatten een grote woonverkaveling met woonkavels, twee appartementsgebouwen, wegenis, nutsvoorzieningen en riolering. Deze werkzaamheden zullen een aanzienlijke impact hebben op het bodemarchief. De noordelijke zone van het plangebied blijft als groenzone in gebruik, hier wordt het bodemarchief niet bedreigd.

- Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?

De aan- of afwezigheid van een archeologische site kan niet vastgesteld worden op basis van het bureauonderzoek. Echter gezien de omliggende sites is de kans op het aantreffen van archeologische sporen reëel.

- Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

Er dient verder onderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven uitgevoerd te worden. Het proefsleuvenonderzoek moet enkel uitgevoerd worden over de te bebouwen zone. De groenzone die behouden blijft aan de Heulebeek zal immers geen verstoring van het bodemarchief tot gevolg hebben. Dit onderzoek bestaat uit een 9 parallelle sleuven volgens een NW-ZO oriëntatie. De sleuven hebben als doel om het archeologisch potentieel van het terrein in kaart te brengen. Zijn er

archeologische sporen aanwezig? Behoren deze tot één of meerdere periodes? Daarnaast is het ook belangrijk om de verstoringsgraad in kaart te brengen. Zijn de sporen goed bewaard? Kunnen er verstoringszones afgebakend worden? Indien mobiele artefacten uit de steentijden aangetroffen worden, moet door de erkend archeoloog geëvalueerd worden of de onderzoeksmethode al dan niet bijgesteld moet worden in functie daarvan. Afsluitend is het belangrijk om alle gegevens samen te beschouwen om zodoende een uitspraak te kunnen doen over het potentieel van het terrein. Hierbij wordt afgewogen of verder onderzoek nodig is in de vorm van een opgraving, over een deel of volledig het terrein, of kan er overgegaan worden tot een vrijgave bij afwezigheid van archeologische sporen.

4. Samenvatting

Het plangebied (15 150m²) situeert zich in het zuidwesten van de gemeente Kuurne en grenst voor een deel aan de Kortrijksestraat in het zuiden, het noorden van het plangebied wordt begrensd door de Heulebeek. De kadastrale percelen die deel uit maken van het plangebied zijn terug te vinden onder Kuurne, sectie C, perceel nrs. 445m2, 446f, 445a7, 445v9, 445w9, 443p4, 444t2.

Het plangebied zal verkaveld worden waarbij op een centrale zone 24 woonkavels ingeplant worden en op een zuidelijke zone twee appartementsgebouwen gebouwd zullen worden. Een noordelijke zone (3 375m²) zal als groenzone behouden worden. Ook zal een wegenis aangelegd worden die de kavels en appartementsgebouwen zal aansluiten op de Kortrijksestraat. Daarnaast zullen ook nutsvoorzieningen en rioleringen aangelegd worden. De geplande werken zullen voor het centrale en zuidelijke deel een aanzienlijke verstoring van het bodemarchief tot gevolg hebben.

Het terrein is heden onbebouwd en bestaat uit grasland, met uitzondering van een stalgebouwtje en een verharde zone waar de aansluiting gemaakt wordt met de Kortrijksestraat. De noordelijke zone, aan de Heulebeek, is bebost en zal dus behouden worden als groenzone.

Landschappelijk gezien bevindt het plangebied zich in de Vlaamse Vallei, in de vlakte van de Leie. Het plangebied is gelegen op een iets hoger gelegen zone tussen de aangrenzende Heulebeek en de Leie, die zich 800 m ten zuidoosten bevindt. Het plangebied helft af van het zuiden naar noorden, richting de Heulebeek, waarbij het hoogtepeil een verval vertoont van ca. +17m TAW naar +11,3m TAW ter hoogte van de Heulebeek. Het grootste deel van het plangebied bestaat uit een droge lichte zandleembodem met verbrokkelde textuur B horizont (Pbc). De zuidelijke, huidig verharde zone, wordt als bebouwde zone gekarteerd op de bodemkaart terwijl de bodem ter hoogte van geplande groenzone nabij de Heulebeek als zeer natte zandleembodems zonder profiel en met reductiehorizont (Lep en Lfp) gekenmerkt kan worden. De Quartaire bodemkaart geeft aan dat zich enkel ter hoogte van de Heulebeek, in de geplande groenzone, Holocene fluviale afzettingen bevinden bovenop de pleistocene sequentie van eolische afzettingen.

Op het plangebied zelf is nog geen archeologisch onderzoek uitgevoerd. Historische kaarten en recentere luchtfoto's tonen het plangebied vanaf eind 18de eeuw tot heden onbewoond is gebleven, met uitzondering van een kleine zone aan de Kortrijksestraat. In de omgeving van het plangebied zijn tal van archeologische indicatoren gekend, uit diverse perioden. Gecombineerd met de gunstige landschappelijke ligging maakt dit dat een zeker potentieel op archeologische sporen of sites aanwezig is.

Aangezien het bureauonderzoek niet kan uitmaken of een archeologische site al dan niet aan- of afwezig is, en het bodemarchief voor het grootste deel van het plangebied bedreigd is, dient verder onderzoek te gebeuren in de vorm van een proefsleuvenonderzoek voor het volledige plangebied, uitgezonderd de te behouden groenzone aan de Heulebeek.

5. Bibliografie

- <https://inventaris.onroerenderfgoed.be>
- BOGEMANS F. 2007. *Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart, Kaartblad 29 Kortrijk*, Vlaamse Overheid Dienst Natuurlijke Rijkdommen.
- BOGEMANS F., 2008. *Legende overzichtskaart Quartairgeologie Vlaanderen*, Vlaamse Overheid Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, Afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen, Brussel.
- BRUGGEMAN J., CLEDA B., DIERCKX L., REYNS N., 2013. Archeologische opgraving Kuurne-Pouckeweg (De Vlasschuur). Rapporten All-Archeo bvba 129, Bornem.
- CASSEYAS C., 1991. *Steentijd in zuidelijk West-Vlaanderen*. Onuitgegeven licentiaatsverhandeling KU Leuven.
- DESPRIET P. 1974. Het oudheidkundig bodemonderzoek in het arrondissement Kortrijk in 1973, in: *De Leiegouw*, jg. 16, afl. 3-4, p. 327-338.
- DESPRIET P., 1975. *Romeins Harelbeke*, in: *De Leiegouw* jg. XVII, afl. 1-2, p. 195-212.
- DESPRIET P., 1986. *De Sint-Michielskerk in Kuurne. Geschiedenis - opgravingen - kunstbezit*, Archeologische en Historische monografieën Zuid-West-Vlaanderen vol. 12, Kortrijk.
- DESPRIET P., 1989. Noodopgravingen aan de Kortrijkse Houtmarkt, *Archaeologia Mediaevalis* 12, 53
- DESPRIET P., 1990. De abdij van Groeninge in Kortrijk (W.-VI), *Archaeologia Mediaevalis* 13, 31-32.
- DESPRIET P., 1991. Abdijenonderzoek in Kortrijk, *Archaeologia Mediaevalis* 14, 28-29
- DESPRIET P., 2002 Kortrijk: De tweede abdij van Groeninge in: *Zuid-westvlaamse opgravingen 2001*, 48, p 16.
- DESPRIET P., 2006 Kortrijk: Noodopgraving aan de tweede abdij van Groeninge in: *Zuid-westvlaamse opgravingen 2005*, 62, p 5.
- JACOBS P., DE CEUKELAIRE M., DE BREUCK W., DE MOOR G., 1999. *Toelichtingen bij de geologische kaart van België – Vlaams Gewest. Kaartblad 29 Kortrijk*. Belgische Geologische Dienst en Afdeling Natuurlijke Rijkdommen en Energie, Brussel.
- KALSHOVEN M., VERBEEK C., 2015. *Kuurne, Pieter Verhaeghestraat (Kortrijk-Noord)*. Archeologische opgraving. BAAC rapoort A-13.0095, 's Hertogenbosch.
- MATTELAER P., 2008. De watermolens van het Leiegebied, *Leiegouw* 50.2, 325-374.
- MESSIAEN L., VERBRUGGEN A., 2012. Kuurne – Pieter Verhaeghestraat. Rapportage archeologische prospectie 08/11-01/12/2011. GATE-Rapport 35.
- OOGHE R., DEBRABANDERE F., DESPRIET P., 1979. *Harelbeke, Archeologische en Historische Monografieën van Zuid-West-Vlaanderen 1*, Kortrijk.

- POTTIE G., 1967. *Over oude molens*, in: De Leiegouw, jg. IX, afl. 1, p. 143-148.
- PIETERS T. 2013. *Archeologisch vooronderzoek Kuurne Najaarsweg*, Ruben Willaert rapport 128, Sijsele.
- REYNS N., BRUGGEMAN J., 2014. *Archeologisch vooronderzoek Kortrijk-Diksmuidekaai*, Rapporten All-Archeo bvba 204, Bornem.
- REYNS N., DERIEUW M., BRUGGEMAN J., 2011. *Archeologisch vooronderzoek Kuurne-Bondgenotenlaan*, Rapporten All-Archeo bvba 024, Bornem.
- REYNS N., DIERCKX L., 2012. *Archeologisch vooronderzoek Kuurne-Pouckeweg (De Vlasschuur)*., Rapporten All-Archeo bvba 095, Bornem.
- VAN RANST E., SYS C., 2000. *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1:20 000)*. Gent: Laboratorium voor bodemkunde.
- VIÉRIN J., 1964. Harelbeke: Gallo-Romeinse graven, in: *Archeologie 1964/1*, 18-19.
- ZONDER AUTEUR, 2008. *Heerlijke Heulebeek. Eindrapport*. Intercommunale Leiedal, Kortrijk.

6. Bijlages

- Figurenlijst

Figuur 1 Uitsnede uit het kadasterplan (bron: geopunt.be). 7

Figuur 2 Uitsnede uit het verkavelingsplan (bron: initiatiefnemer). 8

Figuur 3 Zicht op de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI). 9

Figuur 4 Detailopname van de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI). 10

Figuur 5 Zicht op het kadasterplan met aanduiding van de perceelsnummers (bron: geopunt.be). ... 10

Figuur 6 Zicht op de bodemgebruikskaat met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be)... 11

Figuur 7 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel (bron: geopunt.be). 12

Figuur 8 Detailopname van het Digitaal Hoogtemodel (bron: AGIV). 13

Figuur 9 Detailopname van het Digitaal Hoogtemodel met de twee hoogteprofielen (bron: AGIV). .. 13

Figuur 10 Zicht op de Potentiële bodemerosiekaart (bron: geopunt.be). 14

Figuur 11 Zicht op de bodemkaart (bron: DOV). 15

Figuur 12 Uitsnede uit de Tertiair Geologische Kaart (bron: geopunt.be). 16

Figuur 13 Uitsnede uit de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be). 17

Figuur 14 Uitsnede uit de Ferrariskaart (bron: geopunt.be). 20

Figuur 15 Uitsnede uit de Atlas der Buurtwegen (bron: geopunt.be). 20

Figuur 16 Uitsnede uit de kaart van Popp (bron: geopunt.be). 21

Figuur 17 Uitsnede uit de kaart van Vandermaelen (bron: geopunt.be). 21

Figuur 18 Uitsnede uit de Topografische kaart van 1883 (bron: cartesius.be en NGI). 22

Figuur 19 Uitsnede uit de Topografische kaart van 1910 (bron: cartesius.be en NGI). 22

Figuur 20 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1971 (bron: geopunt.be). 23

Figuur 21 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1990 (bron: geopunt.be). 23

Figuur 22 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2016 (bron: geopunt.be). 24

Figuur 23 Uitsnede uit de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) (bron: geopunt.be en CAI). 25